

Velja po pošti:

za celo leto naprej .. K 36.—
za en mesec .. " 3-50
za Nemčijo celoletno .. " 40.—
za ostalo inozemstvo .. " 46.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej .. K 32.—
za en mesec .. " 2-70
V spravi prejemam mesečno .. 2-50

Sobotno izdajanje:

za celo leto .. K 8.—
za Nemčijo celoletno .. " 10.—
za ostalo inozemstvo .. " 13.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitrska (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostolpna petlitrska K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredno ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga voznik red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma so ne-
sprejemljiva. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Ogrska armada.

Mažari zahtevajo svojo lastno armado. Če bi se ta zahteva izpolnila, bi bil dualizem v monarhiji popolnoma izveden in utrjen. Za sedaj priznavajo Mažari še enotno vodstvo, toda matematično bi se dalo izračunati, kdaj bo tudi tega skupnega vodstva konec. S samostojno ogrsko armado bi bila personalna unija dejansko izvedena, imeli bi dve popolnoma ločeni državi in le vprašanje časa bi še bilo, kdaj se pretrga tudi zadnja rahla vez, ki ju je še družila. Da je to zadnji cilj mažarske politike, vemo. Isto politično prepričanje narokuje sedaj Mažarom, naj zahtevajo ločeno armado, katero jim je nekdanj narekovalo, naj navdušeno pozdravijo ločitev švedske in norveške. Razlika je le ta, da je sedanja zahteva v resnici tudi program kabineta, med tem ko onega pozdravnega telegrama ni odposlala vlada kot taka. Toda ta razlika je popolnoma nebitvena. Kljub najhujšim nasprotjem in zunanjim bojem marširata vlada in opozicija mnogokrat roko v roki, se medsebojno podpirata in obeh skupna koračnica je: Proč od Avstrije!

Zagovorniki pred pol stoletjem sklenjene nagodbe z Ogrsko bodo kmalu zelo osamljeni. Če se skupna armada loči in iz nje iztrga narodna armada za Ogrsko, bi trupalo delo izgubilo življenjsko silo in bi obstajalo naprej le na zunaj brez prejšnjega smisla. Skupna armada naj bi se najprej razcepila in šele potem naj bi se posamezni deli zvezali skupaj z enotnim vodstvom, enotno opremo in enotno izobrazbo. Dva dela, če gre za žive stvari, pa nikdar ne tvorita celote.

Odločitev doslej še ni zanesljivo znana in tudi ne, kakšno stališče zavzame avstrijska vlada napram javno izraženim željam po ustanovitvi samostojne armade na Ogrskem. Körber in Bienerth sta izjavila, da se po njunem pravnem prepričanju temeljne naprave armade ne smejo izpremeniti, ne da bi se poslušala tudi Avstrija in vpoštevala njena volja. Ugovor, da gre le za odredbe, ki bi se izvedle šele po vojski in da se za sedaj zahteva le priznanje strankarskega programa, ne bi bil resen. Samostojne armade ne zahtevajo le posamezne strankarske skupine, marveč tudi iz teh sestavljeno ministrstvo. Posebnost, da naj pooblastilo za enkrat ostane na papirju in da veže šele bodočnost, je še bolj pomisleka vredna, kot bi bila neposredna zahteva.

Vprašanje, če se naj ustanovi samostojna ogrska armada, je tako važno, da mora v istem hipu, ko se je pojavilo, tvoriti središče notranje politike. Z nadaljnjim razvojem ima to vprašanje lahko zelo važne posledice, tako za Avstrijo kakor za

Ogrsko in tudi za obe državi obenem. Avstrijski zakon, ki velja za vse dežele avstrijske monarhije, pravi, da se smatra za skupno zadevo; vojska vstevši vojno mornarico. Če preneha skupna armada, bi to pomenilo izpremembo zakona o skupnih zadevah.

Ta zakon bi se tedaj moral izpremeniti, če bi ogrska vlada doslegla, kar želi. Vprašanje glede samostojne ogrske armade bi na vsak način moralo priti tudi pred avstrijski parlament in takrat bi se pokazalo, ali bože vlada to izpremembo v armadi zastopati pred državnim zborom in ali ima voljo sredi vojske zagovarjati potrebo take izpremembe pred obema zbornicama parlamenta ter si pridobiti potrebno večino. Spor, če je za tako izpremembo potrebna dvotretjinska večina, je skoro postranskega pomena, če ga primerjamo s tem, kako bi ta odredba učinkovala na javno življenje in na parlament.

Za nas Jugoslovane je vprašanje samostojne ogrske armade še z drugega stališča važno. Na Ogrskem se pojma »mažarski« in »ogrski krijet«, in v resnici bi ne dobili »ogrsko armade«, to je armade ogrske države, v kateri je nad polovico nemažarskih narodnosti, ampak pravo narodno, mažarsko armado. Mažarsčina in mažarski duh bi se našim slovanskim bratom onstran Litve še bolj vtepala kot doslej, vtepala z vso silo in znanimi sredstvi vojaške »discipline«. Ogrska vlada bi ne samo oslabilo znatno skupno državno obrambno moč, ampak bi bila tudi nasilno sredstvo mažarskega šovinizma.

Pogajanja z Rusi se nadaljujejo.

C. kr. brzojavni urad je dne 5. t. m. poročal: Joffe je brzojavil delegaciji četverozveze: Stanje, ki se je med pogajanjmi doseglo, bi odgovarjalo, če bi se preložila na nevtralnemu zemljo. Ker so pa že delegacije prišle na prejšnji kraj pogajanj, se odpelje naša delegacija skupno z ljudskim komisarjem zunanjih zadev Trockijem jutri v Brest Litovsk, ki je prepričana, da se premestitve na nevtralnemu zemljo ne bo oviralo. »Az Est« je sodil: Pri mirovnih pogajanjih naj nas ne presenetijo kaki pripetljaji, na nje moramo biti vedno pripravljeni. Točki 1 in 2 se pa bosta izpremenili proti koristim osrednjih velesil. V Stockholmu sodijo, da je pričela ruska vlada z ozirom na spletke sporazuma omahovati, ker dela sporazum proti posebnemu miru. Kadeti in njih listi podpirajo spletke sporazuma. »Daily News« so že poročale, da so se mirovna pogajanja prekinila, ker je zahtevala Nemčija neodvisnost Poljske, Litve in Kurske. »Daily Telegraph« je poročal iz Petrograda: Dejstvo je, da boljše-viki zdaj priznavajo neuspeh pogajanj v

Brestu Litovskem in da ne tvorijo nemški mirovni predlogi temelja miru. Ko je v sovjetu poročal Kamenov, da pogoji niso sprejemljivi, so vstali zastopniki raznih armad in izjavljali, da se vojaki ne bodo in da se ne morejo boriti dalje.

Uradno se je poročalo iz Bresta Litovskega: Delegacije četverih velesil so brzojavile 5. t. m. predsedniku ruske delegacije: V svojem odgovoru na predloge ruske delegacije so delegacije četverozveze postavile 25. dec. v Brestu Litovskem načela o takojšnjem, splošnem miru. Da se onemogoči vsaka drugačna razlaga, se je izrecno izjavilo, da so ta načela merodajna le, če jih vse velesile, ki se zdaj udeležujejo vojske, v primernem roku brez izjeme in brez vsakega pridržka obvezno za vse narode enako sprejmejo. S pritrdilom štirih zveznih delegacij je določila na to ruska delegacija desetdnevni rok, v katerem naj se ostale vojskujoče se države obveste o v Brestu Litovskem sklenjenih načelih splošnega miru, da se odločijo o prestopu k mirovnim pogajanjem. Delegacije štirih zveznih velesil približajo, da je pretekel desetdnevni rok 4. januarja 1918, a da ni došla od nobenih drugih vojskujočih se držav izjava o pristopu k mirovnim pogajanjem v Brestu Litovskem.

Petrogradski listi so poročali: Kljub nastalim težavam narod pričakuje, da se z Nemčijo sklene mir.

Kako sodijo na Dunaju in v Berlinu o mirovnih pogajanjih. — Kriza v Nemčiji.

»Wiener Allg. Zeitung« je pisala glede na obvestilo, da pridejo ruski poverjeniki s Trockijem v Brest Litovsk. Vest nas izredno veseli, ker dokazuje, da ruski zastopniki nikakor ne mislijo pogajanj prekiniti. Pri prvih razgovorih v Brestu Litovskem se je pokazalo, da ruski zastopniki ljubijo miru, da se naznanilo, da pridejo, so to iznova dokazali. Ne smemo se čuditi, če se pojasnijo nesoglasja med pogajanjmi, ki naj zaključijo tako strašno vojsko, kakršni ni enake v svetovni povestnici; to je marveč zelo naravno. Sklep ruske delegacije je odpravil kamen zaprek: Mir se še ni sklenil; pogajati pa pomeni, da se odstrani nasprotstva. Mirno kri ohranimo, to je najnujnejše.

V glavnem odboru državnega zbora je izjavil državni predtajniki von dem Busche: Kancler je včeraj zavrnil očitek ruskega časopisja, da se hočemo izvit nelojalno našemu pritrdilu o samoodločbi narodov. Po izrecnem kanclerjevem naročilu izjavi: Kancler stališče o samoodločbi narodov ni izpremenil, a to stališče se ne sme tolmačiti sporazumu v korist. Ni res,

kar trdi nevtralnemu časopisju, da bi bili ruski zastopniki nemški predlog 28. m. m. kar tebi nič meni nič odklonili. Pomisleke so sicer izražali, a izrazili, naj se o tem komisije posvetujejo dalje in da naj se o opornih vprašanjih pogajajo 5. t. m. v Brestu Litovskem dalje. V teh okolištinah so naši zavezniki soglašajoč z nami. Glavni odbor je nato z veliko večino proti ugovoru socialnih demokratov sklenil, naj se politična razprava prekine.

Nemške državnozbornske stranke so zaradi dogodkov v Brestu Litovskem zelo slabe volje. Levičarji pravijo, da jih niso dobro poučili. Predsednik ruskega zastopstva je 28. decembra nemški predlog zelo ostro kritikoval in rekel, da je nazor osrednjih velesil o samoodločbi narodov nesmisel, česar nemška poročila niso obsegala. Listi očitajo kanclerju, da ni pustil razširiti brzojavke Petrogradske agenture z dne 28. decembra, ki je izjavila: Imperialisti vseh dežel, tudi v Avstriji in v Nemčiji, sicer pripoznavajo teoretično samoodločbo narodov, dejansko pa hočejo anektirati. Ta izjava popolnoma nasprotuje nemškemu poročilu, češ, da se je predsednik ruske delegacije prijazno odgodil pogajanja. Vossische Zeitung je poročala: Sedanji mednarodni položaj pomenja političen in diplomatičen neuspeh. Krivda je tako velika, naj se kolikor mogoče hitro odstrani nemški državni tajnik za zunanje reči.

Ruski delegati odpotovali v Brest-Litovsk.

Dunaj, 5. januarja. C. kr. brzojavni korespondenčni urad je brzojavil iz Brest-Litovskega: Odgovoru delegacije 4 velesil gospodu Joffeju je ruska delegacija brzojavno odgovorila, da bo, ker so že prišli delegati štirih zveznikov v Brest-Litovsk dne 5. t. m. skupno z ljudskim komisarjem za zunanje reči, gosp. Trockijem, odpotovala tja.

Ruska konstituenta zboruje 5. januarja.

Petrograd, 4. januarja. (K. u.) Agentura: Ker se še ni doseglo število, ki je potrebno, da je konstituenta sklepna, posebno ker se več poslancev še ni izkazalo v predpisani obliki z mandatom, ker je veliko poslancev Petrograd zapustilo, ker se čas zborovanju konstituyente še ni bil določil, ker se je končno sodilo, da se doseže za sklepčnost potrebno število glasov po Božiču, je svet ljudskih komisarjev sklenil, naj se sestane konstituenta 5. januarja, ker sodi, da se bo zbralo 400 poslancev, kolikor jih mora biti, da so sklepčni.

Napetost med Trockijem in Buchananom.

Stockholm, 5. jan. (Kor. u.) Iz Petrograda: Napetost med Trockijem in Buchananom se je tako poostila, da je kapitan

LISTEK.

„Gospod.“

Odlomek. — Poljsko spisal Kaz. Przewza-Tetmajer, poslovenil Fr. Virant.

Šel je, šel in šel... Ne meneč se za svoje čevlje, je šel od kake pete ure zjutraj; solnce je svetilo že čisto sredi neba. Ze je bil lep kos pota za mestom, sredi polj, morda tri milje od njega. Ni poznal te okolice, šel je po cesti pred seboj, naprej in naprej...

Bil je tako zatopljen v misli, da se ni zmenil ne za čevlje, ne za to, da še ni zajtrkoval, ne za okolico. Urednik velikega in mnogo čitanega dnevnika »Če bi le bilo,« posestnik osmih tisočev naročnikov in treh kolon inšervatov, je naročil pri njem novelo, tisoč vrst dolgo, o temi »solnce«, izjemoma po sedem kopejk za vrsto! Sedemkrat tisoč da sedem tisoč kopejk, to da sedemdeset rubljev. Sedemdeset rubljev... Ah! Sedemdeset rubljev, to je sedemdeset rubljev.

V juliju je, mesto je zapuščeno, vsi so odšli. Celo v uredništvu lista »Če bi le bilo« so trije stalni sot., niki vzeli dopust. On pa ni bil nikjer stalen sotrudnik:

niso ga hoteli sprejeti, kajti »škoda je bilo njegovih literarnih zmožnosti za časnikarsko delo«. Radi tega laskavega mnenja so služili poročevalci po dvesto do tristo rubljev mesečno, nasprotno on od trinaštridesetih do sto dveh. Samo enkrat se je zgodilo, da je za novelo o Božiču dobil devettrideset rubljev.

Od tistega časa pa do julija ni dal tiskati nobene novele, enkrat raditega, ker urednik lista »Če bi le bilo,« s katerim je bil najbolj v zvezi, ni rad videl, če so se njegova dela tiskala v tekmujočih listih, sam je pa imel toliko »tekočih novic«, da mu je pri stalnem romanovem podlistku le redkokdaj mogel odkazati ga za novele; razen tega so mu ocene knjig, za katere je dobival po dve in pol kopejke za vrsto, utrgale mnogo časa.

Sicer je bilo pa njegovo stališče kot izredni sotrudnik pri listu »Če bi le bilo« zelo dobro; urednik je vedno vstal, ko ga je pozdravil ali odslovil, in mu rekel »moj gospod Ržen«, ampak le »gospod Hektor«, ali »dragi gospod Hektor«, ob novem letu ga je sprejel v salonu, ne v jedilnici kakor poročevalce, in na god žene je iz celega uredništva razven voditelja političnega dela in referenta narodnega gospodarstva, samo njega povabil k

plesnemu večeru. »E kaj, gospod je gospod! Ko bi bil jaz tak!« so mu rekli poročevalci lista »Če bi le bilo« v svojih svetlih cilindrih, kariranih hlačah in pisanih kravatah. Norčevali so se iz njega v obraz — kajti vsak izmed njih je lahko šel kamorkoli v restavracijski vrt in jedel tam z gledališkimi igralkami za denar ali na upanje, ali za reklamo restavraterja, gledališkemu ravnatelju ali pisatelju igranega dela. Skoro vsi so se vračali proti jutru pijani domov. Njega so pa večerje stale zelo malo in so trajale zelo kratek čas: kupil je dve klobasici po tri kopejke — in večkrat je pojedel to na mestu, v kaki stranski ulici. Doma je bilo tako pusto in žalostno zvečer: štiri stene, peč, dva stola, umivalnik, miza z umazanim prtom in s črnolom pomazanim rdečim pivnikom, omara, košek in kovčeg, to je bilo vse. Res: v sobi je bilo še polno ščurkov.

Medtem mu pa, kakor navkljub, nič ni prišlo na misel o »solncu«, še manj pa, kar bi bilo vredno sedem kopejk od vrste... Teden dni je o tem premišljeval in si ni mogel ničesar izmisliti, — ni šlo, kakor se včasih zgodi. Bil je izmučen, utrujen, vročina je pritiskala, prah, sapa, vse to ga je delalo nezmožnega za pisanje. Čez štiri dni bi moral oddati delo

— toda razen petih ali šestih malih pol papirja z napisom »Solnce. Spisal Hektor Ržen« — ni imel ničesar.

Zato je šel navsezgodaj na polje »piskat navdihnjenja«.

Po poti je srečal knjigarnarja, ki je nedavno kupil od njega zvezek drobnih črtic, po tri rublje od pole, in lastnika tiskarne, kjer bi se tiskale te črtice; peljala sta se na kolesih, knjigarnar v sivem površniku, tiskar pa v temnomodrem trikotu. Oba sta se mu priklonila prva... Zelo omikana človeka... On res ni imel niti kolesa, niti temnomodrega trikota, niti sivega površnika, toda — »imel je prihodnost«. Kdo ve, če ne tiči v njem drugi Sienkiewicz ali Prus? — slava naroda, ona sta pa samo obrtnika...

Ponosno je dvignil glavo na levo navzgor — »čutil se je«. Bil je umetnik, cvet inteligence! Res cveto ti cveti največkrat v oguljenih hlačah in strganih čevljih, kljub temu sta literatura in umetnost cveta inteligence. Eviva l'arte! In javno zanimanje za njo...

Šel je iskat navdahnjenja za »solnce«, tisoč vrst za sedemdeset rubljev.

* Pseudonim Aleksandra Glowackega, poleg Sienkiewicza enega najslavnejših najnovjših poljskih pisateljev. — Dala.

Smith v Buchananovem imenu naznanil Tro Memu, da je Buchanan odpotoval. Odpotovati namerava tudi francoski veleposlanik, ker je Trockij zagrozil, da pošlje potne liste, če Anglija in Francija neče priznati novih veleposlanikov. Anglija se z odhodom Buchanana hoče Trockemu prikupiti.

Rusija obdrži na Finskem Sveaborg.

Stockholm, 5. jan. (K. u.) »Denje«: Rusija hoče kljub samostojnosti Finske obdržati finski Sveaborg: ruski Gibraltar.

Pogajanja z Ukrajinci.

Dunaj, 6. jan. C. kr. korespondenčni urad je 5. t. m. poročal iz Brest Litovskega: Včeraj in danes so se pogajali neobvezno z delegati ukrajinske republike. Posveti so bili popolnoma zadovoljivi.

Stalšče Japonske.

Petrograd, 5. jan. Agentura iz Tokija: Japonci ne nameravajo napasti Rusije. Borzne špekulante, ki so širili spremembljiva poročila o Rusiji, so zaprli. Zelo se pa razburjajo proti Združenim državam, ker je Wilson prepovedal iz Amerike izvoz na Japonsko. Vsi listi v Tokiju so pisali, da so s tem napovedale Združene države gospodarsko vojsko Japonski.

Ščerbačev oblega Harkov.

Rotterdam, 5. jan. (K. u.) Iz Londona 4. t. m.: Boljševiki so zasedli Harkov, a čete generala Ščerbačeva polagoma obkoljujejo mesto. Pri Voronežu zbirajo boljševiki močne čete in se pripravljajo, da napadejo Kaljedina. Kaljedinove čete so razorožile 4 železniške transporte boljševikov s Kavkaza, ko so se pripeljali do Rostova.

Novice iz Rusije.

Iz Pariza: Krilenko je oprostil od vojne službe vse vojake, ki se nahajajo na dopustu. — V glavnem odseku nemškega državnega zbora je naznanil zastopnik vojne ministra, da je nemškim delegatom v Petrogradu iznova naročil, naj pospešijo začetek izmenjavanja civilnih ujetnikov. Glede na vojne ujetnike nameravajo v prvi vrsti zamenjati bolnike in za vojno službo nesposobne, dalje starejše moštvo in rodbinske očete. Pozneje bodo zamenjavali glavo za glavo. Nemčija ima trinajstkrat več ruskih ujetnikov, kakor Rusija Nemcev. — Tretji kongres kmetov je pozdravil konstituant, ki bi izpolnila nade delavskih množic. Zahteval je, naj se konstituenta v postavnem roku skliče. Pozdravili so svet ljudskih komisarjev in slavili boj nasproti protirevolucijskim stremeljem. — »Times« so poročale iz Petrograda 31. m. m.: V dolini Dona so moše in žene mobilizirali za državljansko vojsko. Kaljedin je sestavljal 20.000 mož močni armadni zbor, ki ga sestavljajo le bivši častniki in podčastniki. Kozaki so zasedli Aleksandrov; boljševiško posadko so razorožili, kakor tudi v Orenburgu in v Kazanu. — V Petrograd je odpotovalo iz Kijeva do 100 ukrajinskih poslancev konstituante. — Iz Stockholma: Odesa je proglasila svojo neodvisnost; Ukrajinci niso nasprotovali.

Vojna poročila.

AVSRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 5. januarja. Uradno:

Vzhodno bojišče: Premirje.

Italijanski mejdan: Boji so se omejili na začasen topovski ogenj.

Dunaj, 6. jan. Uradno:

Vzhodno bojišče: Premirje.

Italijansko bojišče: Na Asiaški planoti ter na gorah Asolone Tomba in Montello so se razvili od časa do časa topovski boji.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. januarja. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče: Na flandrski bojni črti vzhodno od Yperna, v posameznih odsekih med Scarpe in Somme, pri Avocourt in pri St. Mihielu so se razvili od časa do časa živahni boji. Na ostali bojni črti se je streljanje s topovi omejilo na motilni ogenj. Vzhodno od Bullecourta je nasilno poizvedovanje popolnoma uspelo. Ujeli smo več Angležev.

Vzhodno bojišče: Nič novega.

Macedonsko bojišče: Nobenih posebnih dogodkov.

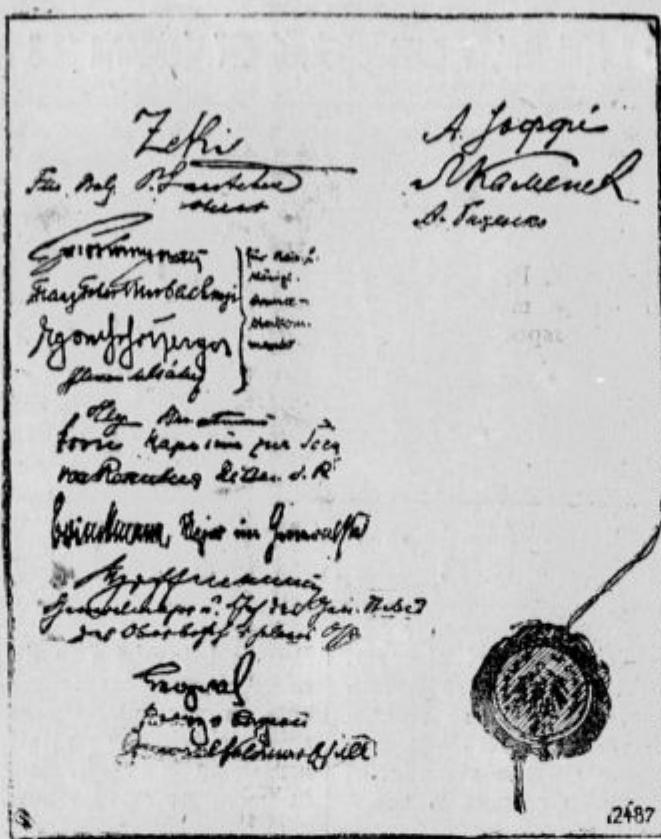
Italijansko bojišče: Med Brento in Montello se je začasno oživel topovski ogenj.

Berlin, 6. jan. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče: Včeraj so le malo streljali; le včasih so tu in tam močnejše streljali v zvezi z borbami poizvedovalcev.

V boju moza z možem smo odbili napade Francozov v Champagni. Veliko sovražnikov smo ujeli in zaplenili več strojnih pušk povodom naših podjetij pri Invicourt in severnovzhodno od Avocourt in ko smo presenetljivo vpadli v sovražne črte zahodno od Bézonvauxa.

V gozdu Ailly so Francozi dvakrat brez uspeha poizkusili udreti v naše jarke.

Podpisi na pogodbi o premirju z Rusijo.

Sestrelili smo 4. in 5. januarja v zračni borbi in z zemlje 15 sovražnih letal in 4 pritrjene zrakoplove.

Vzhodno bojišče: Nič novega.

Macedonski mejdan: Položaj se ni izpremenil.

Italijanska bojna črta: Na obeh bregovih Brente, na gorah Tomba in Montello od časa do časa topovski boji.

Italijansko uradno poročilo.

4. januarja. Obstreljevali smo v gorah postojanke v dolini Lagarona, v prelazu Beretta in na Cismonu. Sovražne baterije so obstreljevale naše postojanke na Altisecino in zaledje gora Pallone in Tomba. Na Monfemeri so ujele francoske patrulje nekaj sovražnikov. Angleška artiljerija je uspešno streljala na zahodno stran od Mosingo (vzhodno od Vidorja pri Piave). Na obali je izvajalo sovražno topništvo večkrat bobneči ogenj; patrulje so nastopale vzhodno od Cava Zuccherina. Angleški letalec je sestrelil sovražni aparat pri Congliano; drugo sovražno letalo smo sestrelili na levem bregu Piave. V minuli noči med 3 in 6 uro so poizvedovali sovražni letalci med Piave in Bacchiglione. V Trevisu in Padovo so vrgli veliko bomb. V Trevisu je le malo škode; v Padovi so posebno središče močno napadli, kakor ponavadi; izbruhnili so več požarov. Poškodovanih je več zasebnih hiš, 6 oseb je bilo ranjenih; 2 ženski in en starec so med njimi.

5. januarja. Živahne topovske borbe v vzhodnem odseku Asiaške visoke planote in pri Covolo. V dolini Len so presenetile in razkropile naše baterije sovražno krdelo. Naš ogenj je pregal sovražne patrulje, ki so napredovale proti našim postojankam pri izhodu doline Calcino. Pri srednjem Piave so sovražni topovi močnejše streljali, naše topništvo je energično odgovarjalo. Angleški letalci so razbili v Susegani pritrjen zrakoplov; pri Corboline pa letalo. Podnevi, kakor tudi ponoči so letalci živahno letali nad najprednejšimi črtami in nad sovražnimi zveznimi poti. Naši letalci so z dobrim učinkom obstreljevali tabore lop in letališča; 1200 kg bomb so vrgli na kolodvor Levico v Suganski dolini. Sovražni letalci so obstreljevali Mestue, Bassano in Castelfranco. V Castelfranco je bilo le malo škode in nekaj žrtev.

Na morju.

Nemški podmorski čolni so potopili 22.000 ton ladjinega prostora; 3 veliki parniki so bili vmes.

Odstop Ludendorffa dementiran.

Berlin, 6. jan. (K. u.) Wolff: Poročilo več listov, da je prosil general Ludendorff, naj ga odslove, ne odgovarja dejstvom.

Razna poročila.

Monarhistični pokret na Portugalskem.

Berlin, 5. jan. »Lokalanzeiger«: Temps je poročal, da je izbruhnul na Portugalskem monarhistični pokret v korist tistih članov rodbine Braganza, ki žive v Avstriji.

Branting odstopil.

Stockholm, 5. jan. (K. u.) Kralj je pritril odstopu ministra Iljalmara Brantinga; na njegovo mesto je imenoval poslanca Thorssona, ki je tudi socialist.

Clemenceauov program.

Genf, 5. jan. (Kor. u.) Agence Havas: Sotrudniku lista »Petit Parisien« je Clemenceau kratko izjavil: Moj vojni program je seveda takle: Okrepiti vojsko, podpirati naše vojake, vse storiti zanje, vojskovati se in zmagati. Taki so moji načrti za zmago.

Naj nas sovražijo, da se nas le boje.

»Arbeiterzeitung« prinaša članek, v katerem dokazuje, da je ravno vsenemška oholost omogočila ententi, pridobiti za vojno svoje lastne narode in spraviti polagoma na svojo stran malone ves civilizirani svet. Nemški narod, tako izvaja navedeni list, so imenovali nekoč »narod pesnikov in mislecev«, »narod idealistov«. Toda uspehi Bismarckove državne umetnosti in Molkejeve zmage so Nemce docela oslepili, tako da smatrata poslej bajonete in kanone za vir vse moči, denar in zemeljske zaklade za vir vsega blagostanja. Nasproti ostalemu svetu je zavzela stališče v smislu gesla: »Naj nas le sovražijo, da se nas le boje«. Pozabili so, da so še drugi viri moči nego vojaški, da nihče neizgovorno ne izziva moralnega prepričanja, v katerem žive narodi in da nikdar ne izostane kazni, ako kdo vsem drugim narodom napove, da ne prizna nobenih splošno človeških vrednot, kadar gre za koristi lastne dežele. Tisti Vsenemci, ki divjajo danes proti samoodločbi narodov, proti sporazumu in spravi med narodi, ki še danes, v tej vojni proti celemu svetu, pričakujejo vso rešitev edinole od meča, oni so bili, ki so vzbudili sovražstvo sveta, ki so poglani ves svet v vojno proti osrednjima velesilama. In kaj so ti ljudje počeli še tekot vojne! Kako so govorili o prekršitvi belgijske nevtralnosti, kakor o stvari, ki se ume ob sebi, češ: kaj bo meču kos papirja! Kako so zasmejevali žrtve Zeppelinovih napadov na London in zbijali šale z nedolžnimi žrtvami torpediranih potniških parnikov! Kako so slavili največje vojne grozovitosti tudi proti brezbranim in nedolžnim! Kaj čuda, da je narod za narodom stopil na stran entente in poln sovražstva do nemštva pograbil za meč. Vsenemci so obečali nemškemu narodu vseh in oblast; toda na slabem temelju počiva moč naroda, katerega sovražijo vsi drugi narodi. Vsenemci so nam obečali gospodarsko blaginjo; toda sovražstvo je slab odjemalec in tudi najpopolnejši »zmagoviti mir« ne more nikogar prisiliti, da bi kupoval nemško blago. Vsenemški pohlep po moči in bogastvu je dosegel ravno nasprotno, kar je nameraval. Strahovita izkušnja te vojne sili nemški narod na druga pota! Pokažimo svetu, da Vsenemci nimajo pravice govoriti v imenu nemškega naroda v Nemčiji in Avstriji! Da spoštujemo pravico do samoodločbe nam sosednih narodov tudi tedaj, če ne izpade v naš prid! Da svojih nasprotnikov nečemo prevariti, niti jim storiti nasilja, marveč da hočemo sodelovati za skupno pravico vseh narodov, da bodi v bodoče izključeno vsako nasilje naroda proti narodu. Proč z govoričenjem o teritorialnih osvojitvah! Osvojiti hočemo edinole prijateljstvo in mir z narodi vsega sveta.

Prosveta.

pr Svečana otvoritev hrvatske medicinske fakultete se vrši dne 12. t. m. ob pol 11. uri dopoldne. Na medicinski fakulteti v Zagrebu bodo predavali: dr. D. Perović anatomijo; dr. A. Langhoffer zoologijo; dr. Fr. Tučan mineralogijo; dr. S. Hondl fiziko; dr. G. Janeček kemijo.

Narodni dar za hrvatskega pesnika Ivo Vojnovića je dosegel znesek 130.000 kron. Tu pa še ni vračunan dar zagrebske mestne občine, niti vsota, ki jo nameravajo nabrati v Osijeku ob priliki proslave. Ker še niso vsi poslali nabranega denarja, je upanje, da bo znašala vsota kakih 150.000 kron.

Narodni dar za hrvatsko tragedkinjo Marijo Ružičko-Strozzi, ki slavi letos 50. letnico delovanja na odru, nabirajo po celi

Hrvatski. Hrvatska vlada je pozvala vse šole, naj nabirajo prispevke za narodni dar. Uprava zagrebskega gledališča je priredila dne 2. januarja v čast jubilejnih slavnostno predstavo »Fedora«, pri kateri je igrala glavno vlogo sama Marija Ružička-Strozzi. Ker so bile cene prostorov izredno visoke, zato so se mogli udeležiti slavnostne predstave le imovitejši sloji. Upanje je, da uprizaro še v drugič »Fedoro« za ljudstvo, ki ve ceni njeno umetnost. Kot narodni dar ji nameravajo pokloniti Hrvati 50.000 K. Ako nabrana vsota ne bi znašala polnih 50.000 K, je pripravljena zagrebska gledališka blagajna plačati iz lastne blagajne manjkajočo vsoto.

Jugoslovanske publikacije v Ženevi. V Ženevi je izšla brošura conte Luje Vojnovića, znanega hrvata zgodovinarja in politika, pod naslovom »La Dalmatie l'Italie e l'union Yougoslave«, v kateri zanika pravice Italije do Dalmacije. Almanah »Le Noël Suisse« za l. 1917 prinaša razen del prvih sedanjih pisateljev tudi prevode treh hrvatskih narodnih pesmi v francoskem jeziku: »Kosovka djevojka«, »Majka Jugovića« in »Carica Milica«.

Politične novice.

+ Rusinski župnik o S. L. S. Iz Novosielec-Gnienosza nam piše prijatelj: Tri leta sem prebil na Kranjskem, poznal sem precej dobro razmere, posebno na Dolenjskem, ker sem tam stanoval dve leti. Opazoval sem narodno življenje in sedanje politične boje na Kranjskem. Povrnil sem se v svojo domovino, a še vedno opazujem razvitek tega boja, ker mi je bila Kranjska nekaka druga moja domovina. Do sedaj so skoraj vse občine prijavile svoj pristop k S. L. S., samo z Dolenjskega je malo takih izjav. To je z ozirom na našo skupno slovansko stvar v Avstriji žalostno. Žalostno je bilo tudi slišati, kako so nekateri izražali o rajnem dr. Kreku, dasiravno si je ta mož ne samo za Kranjsko, ampak za vse Slovence pridobil največjih zaslug. Če bi bilo mnogih takih, bi bilo pri nas danes drugače. Jaz nočem biti mentor bratom Slovincem; moj namen je samo, kot nepristranski severni Slovan povedati resnico. Bratje, otresite se suženjskega duha in s S. L. S. krepko v boju naprejte!

+ Odločna beseda za mir. Herman Hesse priobčuje v »N. Zürich. Ztg.« članek, v katerem se odločno poteza za mir. Med drugim piše: Če nam je resno za to, moremo vojsko premagati. Rusi so nam zopet enkrat dali premagati, pobožni, sveti nauk, kako more biti slabotni močnejši nego vsi drugi. Zakaj nihče ne sledi? Zakaj se parlamentari in zbornice povsod zadovoljujejo s stari govoričenjem o vsakdanjih malenkostih in se nikjer ne dvignejo za veliko, ta čas edino važno misel? Zakaj smo samo tam za samoodločbo narodov, kjer upamo imeti od tega dobiček? Zakaj še verjamemo zlaganim idealnim frazami ofcielnih govornikov? Že davno se je reklo, da ima vsak narod tako vlado, kakršno sam hoče in zasluži. Dobro, potem imamo tudi mi Evropejci to, kar hočemo in zaslužimo, namreč krvavo, brutalno in okrutno gospodstvo vojske. Pa mi vsi vendar tega nečemo! Vsi hočemo ravno nasprotno! Izvzemši majhno plast dobičkarjev noče nobena živa duša na svetu, da bi se to sramotno in žalostno stanje nadaljevalo! Ganimos se torej! Kazimo svojo mirovno pripravljenost na vse načine! Opustimo vendar nepotrebna izzivanja! Prišla je ura, ko nam majhno ponižanje, majhna popustitev, malo človeškega čustva ne more več biti v sramoto! Na male narodne ničemurnosti ne moremo gledati, sedaj, ko smo se vsi čez in čez omadeževali s krvjo!

+ Deželni odbor za sklicanje deželnega zbora. Deželni odbor je odobril trimesečni proračunski provizorij in je sklenil zahtevati z vsemi glasovi proti glasovom nemških zastopnikov pričeti z akcijo za takojšnje sklicanje deželnega zbora. Seveda se to ni zgodilo na Kranjskem, ampak na Moravskem!

— Mažari za personalno unijo z Avstrijo. Te dni se je ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle mudil na Dunaju. Parlamentarni krogi so mnenja, da je predložil monarhu v predsankcijo dr. Vazsonyjeva načrt nove volilne reforme. Grof Štefan Tisza pa je še vedno oster nasprotnik Vazsonyjeve volilne reforme in straši Mažare z znanim starim strašilom, češ, da bodo prišli nemažarski narodi na Ogrskem do večje besede in tako ogrozili državo oskrnujuči mažarski element. In Tisza stopa danes zopet na površje. Govori se že o ministrski krizi, o padcu dr. Wekerle ter o ministrskem predsedniku grofu Štefanu Tiszi. Dr. Wekerle bo razvil sredi januarja svoj nov program, s katerim bo skušal združiti dosedanje neodvisne stranke. In sicer pripravljajo dr. Wekerle, Vazsony, Apponyi in Andrássy novo radikalno stranko personalne unije z Avstrijo. Stranka naj bi operirala z Karolyjevo skupino. Seveda oblika dualizma naj izgine s površje. Ta lik problem sedanje dobe naj bi rešen na ta način, da dobi Ogrska svojo popolno samostoj-

nost. Značilno je, da hočejo nastopiti Mažari s svojim načrtom sedaj, ko se vršijo mirovna pogajanja z Rusijo. Na nemški in vladni strani toliko kriki in vika proti Čehom in Jugoslovanom, toliko poklonov Mažarom, tako naglašanje državne enotnosti. In sedaj prihajajo Mažari z odkrito zahtevo po personalni uniji. Kdaj bo srečala naše vladne kroge, ki so vpreženi v voz nemško-mažarske oligarhije, vendar pamet.

+ Prava beseda o pravem času. Pod tem naslovom priobčuje princ Aleksander Hohenlohe v »N. Zürch. Ztg.« uvodnik, v katerem se peča z govorom princa Maksa Badenskega ob otvoritvi zbornice v Karlsruhe. Med drugim pravi: Menim, da ta govor zasluži, da se kaj več izve o njem. Iz njega moremo spoznati, da je govoril tu nemški mož, patriot in najboljšem zmislu besede, ki pa ne pozabi, da patriotizem ni tisto, kar tesnostenost in da more človek svoj narod in svojo domovino ljubiti, a se ob enem zavedati, da je domovina vsakogar samo del velike celote: človeštva. Nato navaja prinčeve besede: »Moč sama nam v svetu ne more zagotoviti tistega stalstva, ki nam po našem mnenju gre. Meč ne more porušiti moralnega odpora, ki se je dvignil proti nam. Če naj se svet sprijazni z našo veličino, potem mora čutiti, da stoji za našo močjo svetovna vest.« To so besede, kakršnih doslej na Nemškem iz takih ust nismo slišali. Treba je poguma zanje nasproti vsem tistim velepatiotom, ki imajo sicer »domovino« vedno na jeziku, ki bi pa to domovino spravili v pogubo, ako bi imeli moč v rokah. Dalje je rekel princ Maks Badenski: »Dobro vemo, da je tudi med Nemci bilo nesvobode... Napaka je bila v tem, da je bilo mnogo Nemcev, ki so bili vedno pripravljeni, da malomarno prepuste avtoritetam vso stvar domovine, ne da bi tudi sami želeli, nositi kako odgovornost. Institucije same narodu ne morejo zagotoviti svobode. Samo ena realna garancija je, to je značaj naroda samega.« Besede Maksa Badenskega, tako nadaljuje Hohenlohe, morejo biti znamenje za začetek tako potrebne moralne ofenzive z nemške strani. Ravno sedaj bi bil dan zanj psihološki trenutek. Vojaška ofenziva, pa naj jo venčajo še tako sijajni uspehi, ne zadostuje. Ako hoče Nemčija dobiti moralno zmago, potem je sedanjí trenutek zanj tako ugoden kakor še nikdar.

+ Samoodločba narodov in ruske baltiške pokrajine. Nemci in Czernin priznavajo ruskim narodom pravico samoodločbe. Vendar bi radi Nemci pridobili na podlagi te samoodločbe narodov ruske baltiške pokrajine, katere smatrajo za nemške dežele. In Kurlandija se je že oglasila po svojem deželnem zboru, katerega so sestavili Nemci iz domačih nemških kurlandskih velikašev. Ta deželni zbor — na čelu mu kurlandski nemški plemenitaš Hoerner-Ihlen — zahteva združitev Kurlandije z materinsko zemljo, z Nemčijo. To naj bi bilo po mnenju Nemcev samoodločevanje narodov. Zanimivo pa je, da je bilo v ruskih baltiških pokrajinah po ljudskem štetju iz leta 1897 166.000 Nemcev, to je samo sedem odstotkov vseh prebivalstva. Torej pojem samoodločbe narodov naj bi bil tak, da sedem odstotkov prebivalstva govori o volji naroda. Kaj pa ostalih 93 odstotkov, ki so odločno proti temu, da bi se pridružili Nemčiji?

+ Wekerle misli tudi na — Hrvatsko. »Neue Freie Presse« poroča, da je mislil dr. Wekerle v novem programu za novo vladino stranko, ki ga je predložil kralju pismeno, potem ko je dve uri ustmeno razlagal, tudi na — Hrvatsko. Hrvatsko spominja v gospodarskem delu programa, kjer se gre za gospodarske investicije na Hrvatskem, najbrže kakor vedno dosedaj v korist — Ogrske.

+ Dementi o odstopu hrvatskega podbana dr. Kriškovića. »Hrvatska korespondenčna« poroča: Od pristojne strani se nam poroča, da je vest o odstopu nekdanjega načelnika za notranje zadeve dr. Vinko Kriškovića neosnovana in da so vse trditve prazne in samovoljne kombinacije.

+ Dvorni svetnik dr. Vladimir pl. Bascynsky je imenovan za bosenskega sekretarja načelnika javnih del.

+ Seja hrvatske regnikularne deputacije se je vršila pretekli četrtek pod predsedstvom grofa Kulmerja. Kakšnega oficijelnega poročila o seji niso izdali.

+ Poslanec hrvatsko-srbske koalicijske dr. Kraus pozdravlja v Osijeku izhajajoči dnevnik »Jug«, ki propagira združitev Hrvatov, Slovencev in Srbov.

+ Slovanska solidarnost. Pod tem naslovom piše osješki »Jug« med drugim: »Vsi narodni politični in gospodarski krogi pozdravljajo vest o načrtu, naj se skliče v Prago ali Zagreb sestanek zaupnikov Jugoslovani in Čeho-Slovakov, da se razgovore glede skupne akcije vseh slovanskih zastopnikov monarhije. Pozdravljamo radostno to misel. Politični interesi Čehov in Jugoslovani so postali bolj kot kdaj prej skupni. Njihove težnje po ujedinenju in samostojnosti imajo iste sovražnike kot naše. Že to nas mora politično zbliziti, ako hočemo biti močnejši. Razen političnih interesov prihajajo v prvi vrsti v poštev gospodarski interesi, ki nas morajo združiti s Čehi. Češka in Moravska imajo industrijo, a jugoslovanske pokrajine so po večini agrarne, zato je potrebna naša skupnost, ako se hočemo otestiti neslovanskih vplivov. Gotovo ni nobenega Hrvata, Slovenca in Srba, ki ne bi želel, da rodi napovedan sestanek jugoslovanskih in čeških politikov konsolidiranje naših strankarskih razmer tako, da se na jugu ustvari enotna ali medstrankarska bojna črta v boju za združitev, samostojnost in samoodločitev troimenovanega ali edinega našega naroda.

+ Nova češka stranka. Iz mlade češke inteligence se je ošoval v Pragi pripravljen odbor za ustanovitev stranke češke državne neodvisnosti. Program stranke je samostojna češka država. V tem smislu bo izdal pripravljalni odbor proglas na češki narod.

+ Deželna vlada pošilja našemu uredništvu dopise v ovitku z naslovom: »Von der k. k. Landesregierung für Krain. An die Schriftleitung des Blattes »Slovenec« in Laibach.« To si dovoljuje deželna vlada v deželi, ki je po svoji ogromni večini slovenska, in v dopisih za slovenski dnevnik v Ljubljani! Upamo, da se taki dopisi ne bodo več ponavljali!

+ »Nemški narodni dan«, ki se bo vršil dne 13. januarja v Beljaku, ima po »Grazer Tagblattu« namen, združiti nemške narodne moči, ne jih cepiti. To naj ne bo dan kakšne stranke, ampak nemški narodni dan, ki se ga udeleži lahko vsak Nemec, brez ozira na stranko, kateri pripada. Poslancev naj zborovalci ne psujejo, ampak naj jih pozovejo, da bodo enotno in odločno zastopali narodovo voljo. V istem članku proglašajo omenjeni list vele-nemštvo za državno misel, avstrijske Slo-vane za notranje državne sovražnike, ki da imajo skupne načrte z zunanjimi državnimi sovražniki. Lahko si torej mislimo, kakšen bo ta »nemški dan« na slovenskem ozemlju v Beljaku. Očitno je, da je ta vele-nemška politika najresnejša državna nevarnost, saj so isti ljudje, ki se danes proglašajo za branilce državne misli, klicali svoj čas ostentativno v nasprotju do Habsburžanov »Hoch Hohenzollern!« Toda ali Nemci ne uvidevajo, da je ta politika tudi njih lastna poguba?

+ Francosko časopisje o čeških ujetnikih. »Journal des débats« pravi, da je v Rusiji 350.000 vojnih ujetnikov češke narodnosti, v Italiji pa 22.000.

+ O prodaji dunajskega lista »Zeit« poročajo: Dunajska »Zeit« je bila precej svobodni list, ki je nasproti vladi in nemškim strankam zastopala mnogokrat pametnejšo politiko. Zato je imel na Dunaju pa tudi po deželah veliko prijateljev. Že več časa so se bili vojaški krogi pečali z mislijo, da bi na Dunaju ustanovili list, ki bi bil popularen, ki bi pa v odločilnem trenutku zastopal težnje vojaških krogov, če treba tudi proti vladi. Vrhovno armadno poveljstvo je zato iskalo kapitalistov, ki bi stvar financirali. To ni bilo težko, ker je veliko ljudi, ki v vojni služijo denar in so zainteresirani na tem, da imajo pri vojaški upravi dobre prijatelje. Tako je pridobila vojna uprava za to misel znana industrija Gutmana in Wetzlerja. Sedaj se je zvedelo, da je prodana »Zeit«. Z židovske strani se lansira vest, da je kupil list vele-trgovec Julij Meinel, znan iz meseca maja 1917., ko je po cesarjevem nalogu potoval v inozemstvo, da poizve, kakšno je razpoloženje med neutralki. Zdi se pa, da to ni res, marveč da stoji za tem ravno nasprotni krogi. »Zeit« tudi sedaj piše zmereno, a izprememba se le pozna; ohraniti pa hoče vsaj na zunaj socialno-liberalno smer. Verjetno je, da pride v tej stvari do preiskave in interpelacij v delegacijah in parlamentu.

Kako hočejo Mažari Slovake pridobiti zase? »Az Ujsag« je objavil članek L. Steierja pod naslovom: Kaj hočejo Čehi? Avtor tega članka je izdal že pred vojsko delo »A tót kerdés« (Slovaško vprašanje), v katerem podaja enostranski material o rešitvi tega vprašanja ter o kulturnih in gospodarskih razmerah Slovakov in Čehov. Živi med Slovaki ter gleda in opazu-

je neposredno njih težnje. Kakor dober mažarski »domoljub« opazuje z grozo delavnost mlade slovaške generacije, baje nevarno delavnost kakor za Slovake tako za enotno ogrsko domovino. Opozarjal je vladne kroge že pred vojsko, da bi posvetili primerno pozornost tej delavnosti, ki tira »zadovoljne in dobre Slovake naravnost Čehom v naročje«.

Čas je baje pokazal, da je res tako. Posledice neodgovorne predvojne agitacije so že tu. Čehi hočejo svojo samostojno državo, hoče jo ne le nekaj šovinistov, ampak cela češka javnost, vse časopisje, vsa češka politika. In ta država ima obsegati: Češko, Moravsko, Šlezijo in Slovaško. »Teh teženj ni možno zamolčati in se ne da proti tej agitaciji nič doseči pri avstrijski vladi.« Kar je treba ukreniti, je: predvsem strniti se v notranjosti v eno fronto; dalje ustanoviti zanesljiv močan narodni program in preprečiti, da bi bila gotova vprašanja v rokah diletantov. To zadnje velja zlasti v narodnostnem vprašanju. Slovaškemu vprašanju moramo posvetiti posebno veliko pozornost, slovaško kulturo moramo emancipirati od češkega vpliva: ustvariti se mora živahnejša delavnost literarna in vpoklicati v življenje slovaška žurnalistika, ki bo neodvisna od češke; na vseučilišču se mora ustanoviti stolica slovaškega jezika in slovstva; na srednjih šolah na Slovaškem se mora slovaški jezik kot pomožni predmet odločno uvesti; ustanoviti se morajo knjigotrnice in založništva, da se omeji ogromni vpliv češkega tiska, navsezadnje se mora tudi Slovaška Matica obnoviti, naravno pri zadostnem jamstvu, da bi bilo odprto polje literarne slovaške delavnosti. Nič manj neizprosno boj je treba napovedati češkim gospodarskim načrtom, naravno vselej s taktom in obzirnostjo. — Svoje premišljevanje zaključuje s tem, da če bodo Mažari po tem načrtu delovali, se jim ni ničesar bati. Slovaki ljubijo iskreno svojo domovino — kar dokazujejo najbolje v sedanjí vojski. Slovaki niso nikdar in nikoli marali za Čeha, nikdar niso hodili k njim — samo pozor na čehofilsko inteligenco, da ne bi ljudstvo zavajala na nepravo pot. — Tako torej vabijo Mažari Slovake.

Mažarski vojak. V poslednjih dneh pišejo mažarski listi mnogo o vojaških zadevah, in to posebno na temelju statističnih podatkov, po katerih so baje dali 1.67 odstotkov več vojakov kakor Cislajtani. Slovaške »Narodne Noviny« so napravile umestno opazko, da bi mažarski listi vse-kako morali tudi omeniti, odkod izvira ta znatni razloček. Mažari so v svoji statistiki popolnoma pozabili na dejstvo, da nista Galicija in Bukovina mogli pri najboljši volji dati vojakov, ker je bilo prebivalstvo takoj v začetku vojske razpršeno, vsled česar so očitno poskočili odstotki ogrskih vojakov. Ali Mažari so tu predvsem tudi pozabili povedati, kakšne narodnosti je pravzaprav ona »mažarska« armada, o čegar odstotkih danes toliko govore, ker sicer bi bili morali povedati, da je več kakor polovica ogrskih vojakov nemažarske narodnosti, namreč ogrski Slovaki, Nemci, Rumuni, Rusini, Hrvatje, Srbi in Slovenci. Z vojaškimi kolajnami in križci odklikovani vojakji so skoraj sami Nemažari. Pristnih Mažarov je med njimi jako, jako malo.

Slovaški letaki — iz zrakoplovov. »Narodne Noviny« so prinesle zanimiv dopis: V Požunu dne 19. grudnia. Letalci nad Požunom. Bilo jih je pet, jaz sem pa le enega videl, ki je letal prav nad menoj. Pravi zrakoplovec na takimenovanem biplanu, čisto dobro sem ga videl; na glavi je imel nekako rusko kučmo in je sopal listke, kakor Fortuna svoje dari. Listki so plesali v vzduhu kakor snežinke, pa kdo ne bi bil radoveden, kaj je bilo na njih. Pohitel sem na dvor in čakal, dokler mi ni padla nenavadna snežinka v naročje. Pogledam in se čudim čudim: naša mila materinčina. Jako me je veselilo, da je baš tak listek padel name. Pripočnem se za drugim prav na tla — slovaški tudi ta. Pogledam okoli, pa jih je že dosti ležalo in tičalo v blatu; vsepovsod sama lepa slovaščina. Ozmrem se kvisku, a letalca ni bilo več. Par listkov je še prifrlovalo kakor zakasneli večerni metuljčki — in tudi ti slovaški. Krenil sem v mesto, korakal po Deakovi ulici, čez Košutov trg, Židovsko ulico itd., a vsepovsod taki listki v blatu in v rokah in v žepih. Vse je bilo radovedno nanje. Pa ni bilo nič posebnega: Wekerlejev govor in z velikimi črkami: »Podpisujmo vojno posojilo.« To je že vsakdo znal in vedel, a to je moral danes vsakdo zlogovati slovaško, drugačnih listkov ni bilo. Danes je v Požunu po slovaško zlogoval dolgoobrki huzar iz Kečkemeta, trebušni mesar na pražgu pred mesnico in gospod mešan z dolgo brado in gospod veliki župan Szmrecanyi in gospod rektor novega vseučilišča — a čudo prečudo: nihče ni vprašal, kaj je to?

Naši možje in mladeniči so na fronti! Žene in dekleta! Izpolnite njihovo voljo! Podpisujte jugoslovansko deklaracijo!

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Slovenske žene in dekleta trga Men-geš pri Kamniku odobravamo in pozdravljamo jugoslovansko majniško deklaracijo kot edino rešitev našemu, kruto zatiranemu narodu. Hvala Vam, požrtvovalni slovenski poslanci! Ne meneč se za lastne koristi, ne oziraje se na težke boje, hladno prezirajoč umikanje lastnih sobojevnikov, stopate mirno in ponosno naprej, korak za korakom do zmage in osvoboditve. Živeli naši narodni junaki, slovenska žena, upognjena dušne in telesne bolesti, Vas spremlja na Vašem trnjevem potu z celim srcem, z vsemi svojimi upi in željami. Ustvarite bodočnost našim otrokom in hvaležni narod ne zabi svojih osvoboditeljev vekomaj! — Sledi 230 podpisov.

Žene in delavci občine Podgorje pri Kamniku se slovesno izjavljamo za združeno Jugoslavijo pod žezlom habsburške vladarske hiše, v zmislu majniške deklaracije. Pozdravljamo mirovno prizadevanje papeža Benedikta XV. in cesarja Karla I., pod čigar vladjo naj zasije Jugoslovonom zaslužena in pravična svoboda. — Sledi 154 podpisov. — K tej izjavi se navdušeno pridružuje še 63 mož in mladeničev, ki so še nahajajo v občini.

Izjava žena in deklet župnije Žabnica pri Šloji Loki. V polnem obsegu se tudi me pridružujemo izjavi slovenskih žena in deklet drugih občin za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917. Izrekamo mu popolno zaupanje ter zahvala za njegov odločen nastop, nezaupnico pa vsem tistim, ki izkušajo oškodovati njegovo politiko. Sledi 112 podpisov.

V Kostanjevici (pri Severju) bo ljudski shod za kostanjeviški in krški sodni okraj v četrtek, dne 10. januarja. Dnevni red: 1. Poročilo iz državnega zbora. 2. Kako urediti kmečko gospodarstvo v krški dolini? 3. Bodimo edini! 4. Slučajnosti. — Pričetek ob 10. uri dopoldne. — Govorniki: Dr. Korošec, naš poslanec Hladnik in dr. — K obilni udeležbi vabi sklicatelj.

Ljudski tabor v Trnovem na Notranjskem. Zganili so se. Zašumelo je med ljudskimi vrstami: na shod za pravice Slovencev trpinov in junakov. Obkolile so množice veliko hišo v Trnovem, da poslušajo govor našega vrlega, neustrašnega poslanca dr. Lovro Pogačnika. Naš poslanec, z živimi klici pozdravljen, govori poldrugo uro. Razlaga deklaracijo in poroča o delovanju državnega zbora. Pozivlja matere, da uče svoje otroke v narodnem duhu. Jugoslovani hočemo biti svobodni in zvesti sebi in cesarju. Iz zgodovine dokazuje, da so bile že združene dežele, v katerih bivajo Jugoslovani. Vsi moramo trpeti. Zakaj ne bi tudi vsi sodelovali pri vladarju? Ljudska volja je podlaga zakonu. Mi ne maramo nemškega državnega jezika. Šol zahtevamo. Enakosti zahtevamo. Kje je enakost? 100.000 Slovencev na Koroškem ima le enega državnega poslanca in 200.000 Nemcev na Koroškem jih ima 11. Živahno pritrdjevanje je spremljalo govor poslanca. Vlada je nepopisno navdušena, slednjič je zadonela pesem: Lepa naša domovina. Ljudski shod, ki se ga je udeležilo do 2000 oseb, je sprejel naslednje resolucije: 1. Ljudski tabor v Trnovem na Notranjskem 1. januarja 1917 izreka Jugoslovanskemu klubu, ki se tako vneto in odločno bori za pravice Slovencev, Hrvatov in avstrijskih Srbov in za jugoslovansko državo najprisrčnejšo zahvalo in zaupnico v najpopolnejši meri. 2. Ljudski shod v Trnovem na Notranjskem dne 1. januarja 1918 z navdušenjem soglašajo z deklaracijo Jugoslovanskega kluba in se enoglasno pridružuje mirovnemu gibanju sv. očeta in Niega Velikanstva cesarja Karla I. 3. Ljudski shod se najiskreneje zahvaljuje prevzvišenemu knezoškofu za deklaracijo in odločni nastop za ohranitev močnejše Slovenske ljudske stranke. 4. Ljudski shod izraža nezaupnico poslancem dr. Šusteršču, dr. Lametu, Drobničju in dr. Peganu. 5. Ljudski shod pozdravlja ustanovitev nove kmečkih poslancev v državnem zboru.

Naročajte in širite naše liste:

Dom in Svet, letno	14 K,	za dijake	10 K
Čas	» 6 K »	» 6 K	
Mentor	» 4 K »	» 2 K	
Mladost	» 5 K »	» 4 K	
Ilustr. Glasnik	» 12 K »	» 8 K	
Domoljub	» 5 K »	» 5 K	
Bojopoljub	» 4 K »	» 4 K	
Zlata Doba	» 4 K »	» 3 K	
Slov. Učitelj	» 5 K »	» 5 K	
Vrtec	» 7 K »	» 7 K	
Angliček	» 1'50 K »	» 1'50 K	
Naša Moč	» 4 K »	» 4 K	
Jugoslovani	» 8 K »	» 8 K	

Rekvizicija krompirja na Kranjskem.

Na interpelacijo poslancev Jarca, viteza Pogačnika, Demšarja, dr. Lovra Pogačnika, Gostinčarja, Hladnika in tovarišev na ministra za prehrano radi rekvizicije krompirja na Kranjskem je prejel poslanec Jarc od ministra Höferja pismo, v katerem mu poroča, da je ukazal deželni vladi na Kranjskem, da se mora kmetom brezpogojno pustiti toliko krompirja, kolikor ga rabijo za seme in za lastne potrebe (za družino, posle in delavce). Ako bi se torej kje rekviriral krompir ne oziraje se na potrebe lastnikov, naj to prizadeti sporoče nemudoma Jugoslovanskemu klubu na Dunaju, I. Parlament, da stori potrebne korake pri uradu za prehrano. Tudi glede čezmernih rekvizicij žita, sena in slame priporočamo prizadetim isto pot.

Slovenci! Ne bojte se nikogar! Z nami je postava in pravica! S Slovensko ljudsko Stranko v boj za narodovo svobodo!

Dnevne novice.

— Za Krekovo ustanovo je nabralo med begunci učiteljstvo v Brucku 1261 K, katere je poslalo naši upravi.

— Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je podelil cesar vsled posebne gomoljubnosti in požrtvovalnosti med vojsko župniku v Zalem logu, rezervnemu vojnemu kuratu Antonu Hribarju in župniku v Gočah pri Vipavi Alojziju Kralju.

— Za slovenske vojaške v Pragi je došlo iz Celovca, Konjic, Maribora, Postojne in Trsta 76 raznih koledarjev od l. 1884. do 1916. ter 390 knjig in zvezkov; mnogo knjig seveda v več izvodih. Bilo bi še treba novih koledarjev za leto 1918. in beletrističnih knjig starejših in novejših pisateljev v posebnih, nedruštvenih izdajah. Kajti Mohorjeve knjige imamo razen letošnjih skoro vse, kar jih je še dobiti. Slovenska Matica pa je obljubila, da kmalu pošlje svoj dar. Ker se je nabralo toliko knjig, da podpisani pri svojih stanovskih dolžnostih ne zmorem sam vsega dela, je prevzel ves posel praški Rdeči križ, ki da knjige vezati ter jih potem uradnim potom razpošilja po vojaških bolnicah. O celi zadevi sem se osebno informiral v predsedništvu in knjižnici tega društva. V bodoče naj se torej pošiljajo književni darovi na Červený križ, Praga III., Maltéžské náměstí, najbolje po posredovanju najbližje vojaške duhovne uprave (Militärseelsorge), ki odpravlja pošiljate uradno in brezplačno. — Veliko je pomanjkanje slovenskih časopisov. V kolikor jih je mogoče dobiti od maloštevilnih zasebnikov ter uredništev velikih praških dnevnikov, raznašam jih osebno vsak teden le po najbližnjih lazarethih, pa jih imam vselej premalo, ker se vojniki zanje skoro trgajo. Hvaležne besede ranjencev ter klici, naj kmalu zopet pridem, so me napotili, da se obračam do vseh slojev slovenskega občinstva po širni domovini s tem-le predlogom: prostovoljni nabiralci naj me obvestijo po dopisnici, da jih je volja vsak teden enkrat na svoje stroške poslati nabrane časopise na naslov, ki jim bo kmalu nato naznanjen po časopisih. Imena časopisev in število izvodov je treba označiti, da se pravično razdelijo. Uprava Rdečega križa mi je dala v ta namen na razpolago seznam vseh praških in predmestnih lazaretov; dela se tudi statistika slovenskih vojakov, ki so raztepeni po cellem mestu. Če se prijavi dosti nabiralcev, moglo bi se delovanje raztegniti tudi na češka mesta izven Prage. — Prosim vse slovenske liste, da ponatisnejo to poročilo. — Prof. Jos. Skrbinek, Král. Vinohrady, Jungmannova 114.

— Cesarjev brat na Koroškem. Kakor poročajo listi, je cesarjev brat, nadvojvoda Maks, kupil grad Wernberg pri Beljaku. Nadvojvoda je pred kratkim došel v Beljak in se podal s soprogo na sanje v Wernberg, da si ogleda grad. Nadvojvodu je grad tako ugajal, da ga je takoj kupil. Ko bo grad preurejen, se bo mladi par tam naselil.

— Imenovanja pri c. kr. ravnateljstvu drž. železnic v Trstu. Svetnikom drž. železnice so imenovani: Dr. Franc Froglija, nadkomisar, direkcijski oddelek III. Ing. Pavel Murgurjo, nadkomisar, sekcija za vzdrževanje žel. Ljubljana. — Nadzornikom so imenovani: Anton Toplak, tit. nadzornik, direkcijski oddelek I. Josip Hočevan, nadrevident, direkcijski oddelek VI. Karel pl. Cichini, tit. nadzornik, direkcijski oddelek VIII. — Naslov nadzornika je podeljen: Gozzi Ernest, nadrevident Trst drž. kolodvor. Kokalj Franc, nadrevident, postajenačelnik, Kranj. — Žel. nadkomisarjem so imenovani: Pavel pl. Levičnik, žel. komisar, direkcijski oddelek VIII. Dr. Karel Stecchina, žel. komisar, direkcijski oddelek II. — Nadrevidentom so imenovani: Jos. Železnikar, revident, direkcijski oddelek VII. Artur Werner, revident, direkcijski oddelek V. Ivan Bandel, revident, sekcija za vzdrž. žel. Trst. Valentin pl. Cippico,

revident, postajenačelnik, Gruz. Viktor Lotocki, revident, direkcijski oddelek VIII. — Naslov žel. nadkomisarja je podeljen: Dr. Rudolf Mallner, žel. komisar, direkcijski oddelek I. — Naslov stav. nadkomisarja je podeljen: Ing. Josipu Cinihulku, stavb. komisar, obr. vodstvo Trst-Poreč. Ing. Francu Vosecky, stavb. komisar, obratno vodstvo Split. — Naslov strojn. nadkomisarja je podeljen: Henrik Slaus, strojn. komisar, kurilnica Gorica. Ing. Ernestu Sirk, strojn. komisar, obratno vodstvo Trst-Poreč. Ing. Gustavu Steinbeck, strojn. komisar, obr. vodstvo, kuriln. Split. — Naslov nadrevidenta je podeljen: Francu Kurnaver, revidentu, Jesenice, in Edv. Stitz, revidentu, direkcijski oddelek V.

— Vojaško odlikovanje. Nadporočnik Stanko Oražem iz Ribnice se je kot poveljnik avtomobilne skupine na italijanskem bojišču ponovno izkazal. Odlikovan je s srebrnim Signum laudis z meči in pohvaljen od armadnega poveljstva.

— Umrl je na Jezerskem (Koroško) varih in gospodar Kočne, veleposestnik gospos Jurij Šenk, po domače Makek, vitez božjega groba, mož mehak, dober in čistan kakor čisto zlato. V njegovi hiši in v njegovem divnem planinskem kraljestvu pod Kočno sta si Slovenec in Čeh kot ljuba gosta vsak dan poletne mesece podajala roke. Gostoljubnost Makekova ni poznala meje, njegova narodna značajnost granit. Zdel se nam je včasih kakor slovenski knez iz davnine sredi svojih prostranih smrekovih, jelovih in mecesnovih lesov, sosed divji kozji, ruševcu in planinskemu orlu. Zdej so ugasnile tiste ljube sinje oči pod Kočno, ki so tako nedolžno gledale v svet kakor očnice. Eden naših najboljših je legel v grob, ko so v boboto, 5. t. m., pri sv. Ožboltu na Jezerskem dali ljubemu Makeku kotiček miru. Njegovi rodbini naše iskreno sožalje.

— Iz Beneške Slovenije nam pišejo: Beneški Slovenci so ostali doma po zaslugi č. gg. duhovnikov, ki so uplivali na ljudstvo, da se ni dalo preslepiti od strahovanja bežecih Lahov. V Tarčinskem okraju so Lahi le iz Tera in iz Viškov odpeljali s seboj nekoliko ljudi. V tem okraju so največ trpele vasi Platišča in Čenebla. V šempetarskem okraju so skoraj popolnoma izpraznjene vasice, ki leže ob glavni cesti, kakor Podbosesec, Šempeter, Barnas in Azla. Ljudi, ki se niso poskrili, so kar na voz metali in proč vozili. Drugače so vsi ostali doma. Vsi duhovniki so ostali doma, le č. g. Peter Hvalica in Natal Zufferli, prvi kaplan v Barnasu, drugi v Azli, sta morala proč. Tudi stari šempetarski župnik Anton Gujen je bil ostal doma, pa njegovo zdravje ni bilo kos tolikim naporom in že prve dneve naše okupacije je umrl pri uršulinkah v Čedadu. Bil je najpriljubljenejši duhovnik v Beneški Sloveniji. On je ohranil slovenski jezik v Šempetru kljub vsemu nasprotovanju. Le mimogrede naj omeim, da je v času vojske neki italijanski poveljnik poslal nekoč svojega adjutanta med pridigo v naročilo, naj nadaljuje pridigo v italijanskem jeziku. Župnik mu je odzdravil s prijaznim nasmehom in je — nadaljeval slovenski. Zaradi svoje značajnosti je moral večkrat na zaslišanje, a vedno je zmagal. — Kaplan Janez Kruder in Alojzij Klinjon, ki sta bila internirana v Furlaniji, sta ušla Lahom in sta se povrnila na svoje mesto. Na Stari-gori je vse v redu, le laški kapucin je zapustil svetišče Matere Božje in je pobegnil kakor sta pobegnili tudi župnik in kaplan v Praprotnem; prvi je le po rodu Slovenec, drugi pa Lah. — Eog daj, da bi se vsaj sedaj, ko smo združeni s staro domovino, Slovenci kaj več zanimali za nas. Želimo, da nam naši bratje prihitijo na pomoč, da si zopet nekoliko opomoremo; želimo, da bi nam bila naša domovina mati in ne mačeha. Prosimo slovenske poslance, da se tudi oni za nas oglasijo na primernem mestu, da bodo ravnali z nami kakor z domačini, ne kakor s tujci. Pridobite si srca beneških Slovencev in imeli boste najzvestejšo predstražo proti južnemu sovražniku. Beneški Slovenec.

— V deveti činovni razred je povišan učitelj c. kr. strokovne šole za obdelovanje lesa v Kočevju Andrej Horvath.

— Dr. Löschner-Maderjeva ustanova za vdove in sirote društva zdravnikov na Kranjskem se razdeli za leto 1918. — Prošnje, opremljene z ubožnim listom, je vložiti najkasneje do 31. januarja 1918 na odbor društva zdravnikov na Kranjskem. — Dr. V. Gregorič, t. č. predsednik; dr. S. de Gleria, t. č. tajnik.

— Potresi na Dolenjskem. Iz okolice Cerklje pri Krškem nam poročajo z dne 2. januarja 1918. Meseca decembra je bil potres v naši okolici ob naslednjih dneh: 1. (že poročano v »Slov.«) 7. je bil ob 12. uri 40 minut opoldne izredno močan, spremljan z močnim bobnenjem. Streslo se je zidovje in tramovje, premaknilo pohištvo, zazvenela okna, ljudje so bili vznemirjeni. — 12. je bil ob 11. uri 25 minut opoldne močan sunek od spodaj. — 23. je bil pri nas ob 4. uri 10 minut jutraj dokaj močan sunek od jugozapada spremljan z močnim bobnenjem nad 1 sekundo traja-

joč. V čateški okolici pa so baje občutili močan sunek, čuli so glasno bobnenje. Streslo se so poslopja in ljudje so se vzbudili iz spanja. — Isti dan smo ob opl. 8. uri jutraj čutili zopet rahlejši sunek. — V božični noči je bilo ob 1. uri popolnočno močno vznemirjenje tal. — 26. je bil ob 3. uri 35 minut občutnejši sunek od spodaj ter spremljan z glasnim bobnenjem. Ob 6. uri jutraj je bilo rahlejšo vznemirjenje tal. — Naša farna cerkev je že toliko popravljena, da se od Božiča opravlja v nji sveta maša.

— Prostovoljni vstop l. 1900. rojenih črnovojnikov v armado in mornarico. Leta 1900. rojeni črnovojniški obvezanci, ki nimajo ne brezpogojne ne pogojne pravice do enoletnega prostovoljstva, si morajo izbrati četo, pri kateri želijo odslužiti svojo službeno dolžnost, to je ali pri kavaleriji, poljski, gorski ali trdnjavski artiljeriji, pri pionirjih ali saperijih ali pa pri vojni mornarici, pod naslednjimi pogoji: oglasiti se morajo za vstop prostovoljno in se obvezati, da bodo služili tri ozir. štiri leta (v mornarici) v prezenčni službi in predpisano dobo v rezervi ter se odpovedati morebitni pravici do dveletne službe. Sprejmejo se le tisti, ki so na prebiranju spoznani kot sposobni za službo z orožjem. Pravilno opremljene prošnje za sprejem, ki naj se jim priloži tudi črnovojniška legitimacija, naj se pošljejo neposredno na nadomestno poveljstvo čete, h kateri želi priložilec priti. Isto velja za prostovoljni vstop v domobranstvo.

— Dunajski vseučiliški profesor dr. Emil Schrutka pl. Rechtenstamm je te dni na pljučnici umrl. Star je bil 66 let. Predaval je civilno pravo. Juristom je dobro znana njegova knjiga: »Grundriss des Zivilprozesses«.

— Promet poštnih nakaznic za vojne ujetnike v Rusijo in iz Rusije je začasno ustavljen.

— Poštna zveza z Rusijo. »Frankfurter Zeitung« je poročala: Ruske poštno oblasti so naznanile, da je dopustna direktna poštna korespondenca z Nemčijo, Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo. Korespondenca je seveda podvržena vojni cenzuri.

— Črne koze v Senju. V Senju je nastopila epidemija črnih koz. 2. t. m. je umrlo pet oseb, 9 pa obolelo. Promet s Senjem so omejili.

— Izkaz o davku na vojne dobičke zavezanih oseb cenilnega okraja Kranj bo 14 dni, in sicer od 10. do 24. januarja 1918 med uradnimi urami pri c. kr. okrajnem glavarstvu (davčni reseratu) v Kranju razpoložen. pogled je vsakemu dovoljen.

Občinski odbor! Priglašajte se k S. L. S., ki bo močna in enotna branila naše gmatne in dušne koristi! Obsodite pogubni razkol kmečkih in meščanskih strank!

Ljubljanske novice.

lj Sestanek nabiralk podpisov za izjavo slovenskega ženstva v prilogi majniški deklaraciji se vrši v vsredo 9. t. m. ob 4. uri popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata.

lj Konferenca katehetov — v sredo, 9. januarja, ob šestih zvečer v posvetovalnici Katol. tiskarne. Ref. katehet T. Tavčar: Kateheza o jutranji in večerni molitvi otrok.

lj Društvo za varstvo vajencev v Ljubljani so darovali, oziroma so k društvu pristopili kot člani: Val. Oblak, župnik, kot ustanovnik 100 K, dr. Ivan Janežič, prof. bogoslovja (že ustanovnik) 35 K, dr. Fr. Ušeničnik, prof. bogoslovja 20 K, Ivan Vrhovnik, župnik, 20 K, neimenovan 20 K, neimenovan 15 K, Martin Poljak, župnik, 10 K, Feliks Potočnik, krojaški mojster, 10 K, Fr. Vrhovec, župnik, 10 K, A. Čadež, katehet, 5 K, dr. Josip Marinko, 5 K, Dominik Janež, župnik, 5 K, dr. Ivan Fabijan, podvodja semenišča, 5 K, A. Verbajš, župnik, 4 K. — Bog povrni!

lj Invalidna šola. V četrtek, 10. januarja 1918, dopoldne ob 11. uri bo v poslopu c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani popolnoma organizovana obrtna invalidna šola, katero je državna obrtna učna uprava v dogovoru s c. in kr. armadnim poveljstvom uredila, slovesno otvorjena.

lj Umrlj so v Ljubljani: Marija Devetak, delavčeva žena, 52 let. — Frančiška Remžgar, služkinja, 65 let. — Genovefa Hartman, žena klobučarja in posestnika, 62 let. — Ivan Oven, užitar, 74 let. — Marija Kavšek, zasebnica, 76 let. — Frančiška Pirc, vdova železniškega uradnika, 89 let. — Josef Köhler, strojevodja, 33 let. — Bogomila Učak, tiskarniška vlagateljica, 30 let. — Elizabeta Pušnik, delavka, 69 let. — Štefanija Košuta, delavka, 17 let.

lj Goreti je pričelo včeraj jutraj ob pol sedmih na dvorišču obrtne šole. Gorele so barake. Vnela se je tudi streha obrtne šole. Požar so končno omejili in pogasili. Škoda je znatna.

lj Mestno drsališče pod Tivolijem je odprto. Letne vstopnice se dobivajo pri mestni blažajni in pri hišniku na drsa-

lišču. Cene za drsanje so razvidne iz cenika, ki je strankam na razpolago v blažajni na drsališču.

lj Prijave za jaro semensko žito. Kmetovalci, ki nimajo jarega žita in drugih splošnih semen, se imajo do 20. t. m. zglasiti pri mestnem gospodarskem uradu na magistratu.

lj Popisovanje sank. S konji in vozovi vred je bilo mestnemu vojaškemu uradu naznaniti tudi sanke. Kdor še ni naznanil sank v omenjenem uradu, naj to stori nemudoma, vsaj pa do 10. t. m. Kdor sank ne naznani, je kaznjiv, kakor oni, ki ni naznanil svojih konj in voz.

lj Kislo zelje na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo zelje v torek, dne 8. t. m. popoldne pri gospodu Jakopiču na Mirju. Določeno je ta-le red: od 2. do pol 3. ure štev. 1 do 100, od pol 3. do 3. ure štev. 101 do 200, od 3. do pol 4. ure štev. 201 do 300, od pol 4. do 4. ure štev. 301 do 400, od 4. do pol 5. ure štev. 401 do 500, od pol 5. do 5. ure štev. 501 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kilogram, kilogram stane 80 vinarjev.

lj Zgubila se je črna svilena šerpa (šjal) v soboto zvečer po potu v Rožno dolino od Vrtače do gostilne Petrič. Ker je bila drag spomin, naproša se poštenega najditelja, naj jo odda proti dobri nagradi na Dunajski cesti št. 6, II. nadstr., 1. vrata.

lj Lovska psica, rujava, 9 mesecev stara, se je zatekla k vrtarju južne železnice g. Adolfu Müllerju. Lastnik naj se zgloši na Resljevi cesti št. 29.

Primorske novice.

Zajednica presv. Srca Jezusovega v Trstu ima svoj redni mesečni sestanek v četrtek dne 10. jan. 1918 ob pol 11. uri v Marijinem domu, ulica Risorta 3. Ker so na razpravi važne zadeve, se vabijo na ta sestanek tudi gg. iz drugih dekanij, zlasti se vabljene in dobrodošli č. gg. duhovniki iz bližnje Goriške.

Za hrvatsko srednjo šolo v Pulju. Nemci, katerih ni v Pulju po zadnji statistiki niti 4000, imajo 2 srednji šoli, katerih ne morejo napolniti s svojimi otroci. Dve tretjini učencev, ki pohajata nemški srednji šoli, sta nemške narodnosti. Za 50 do 70 nemških dijakov je vzdrževala naša slavna vlada po eno veliko in realno gimnazijo, razmere v teh šolah so pa bile take, da so nemški diaki, ki so obiskovali te šole, navadno pozabili svoj materni jezik. Ako vzdržuje naša vlada za nemške nase-ljence dva draga zavoda, koliko bolj je njena moralna dolžnost otvoriti Hrvatoma tudi srednjo šolo; noben minister in nobena vlada ne more reči, da so hrvatske zahteve po hrvatski srednji šoli v Pulju pretirane. Hrvatska in slovenska javnost ne sme prezreti, da je Istra ena izmed najvažnejših ali zaradi tega tudi narodno najbolj ogroženih jugoslovanskih pokrajin, da tvori Istra s slovenskim ozadjem, s Trstom in Kranjsko, največje jamstvo za bodočo našo gospodarsko dobrobit. Od posesti te centralne točke v Evropi je odvisen ekonomski procvit naše bodoče jugoslovanske države. Ako morejo naši mornarji in delavci nabrati za hrvatske šole v Pulju 30.000, kakšno svoto bi morale šele žrtvovati druge jugoslovanske pokrajine za hrvatsko šolstvo v Pulju. Z razpravami in navdušenjem ne bomo naknadili potrebnega realnega dela, ki se mora osredotočiti v vprašanje šolstva. Dolžnost jugoslovanskega naroda je, ako hoče obdržati to izpostavljeno narodno postojanko, da jo podpre z vsemi silami in vsemi sredstvi. Doslej so nabrali za hrvatske ljudske šole in gimnazije 36.104 K 47 v. Darove sprejema uredništvo »Hrvatskega lista«, Pulj, Istra.

Zveza z Gorico. Železnica vozi že iz Prvaceine v Gorico na južni kolodvor in je sprejemala te dni tudi civilne osebe.

Domov! Beguncem na Nižjem Avstrijskem se godi veliko bolje kot preteklo poletje. Podpora je, kolikor se je dalo, urejena, kruha dobijo redno, moko, krompirja tudi. Veliko jabolk so nakupili. Na splošno tudi domačinov ne smemo pozabiti, marsikatero dobre kmetice se bodo begunci s hvaležnostjo spominjali. Ako so tuptam begunci zastojni trkali na zaprta vrata, slišali zmerjanje in preklinjanje mesto besede usmiljenja in dobrote — moramo na drugi strani šteti dobra srca. Le poprašajte begunce same! Kako dobri so bili nekateri župani! Morda bi njih domači župani ne mogli pokazati več skrbi, zvestobe, potrpežljivosti! (N. pr. Zeillern.) Ako se torej spominjamo trpljenja, pomanjkanja, lakote preteklega poletja, tedaj bi človek bil vesel in zadovoljen. — A vendarle domov hrepenimo! — Tako menda koprnijo duše v vica in čakajo rešitve. Prav mrzlično čakajo nekateri potnega dovoljenja, štejejo dneve, ure. Kaj je domovina? Ljubi je domec! Tam gori so razdrte hiše — ni oken, ni vrat! Nič ne de. Stanovanja za begunce tudi tu niso lepa, velikokrat pravi brlogi. Ali so morda barake lepe? Doma je mraz! Tega se begunci ne boje! Tudi tu je mraz; drv ni mogoče dobiti. In kak grozen mraz je v ba-

rakah! Tam ostanejo ljudje večinoma celi dan v postelji — drv ni, drugače se še ogreti ne morejo. Tudi tam zatakajo okna s popirjem, s cunjami, a lukenj le ne morejo zatakati. Kako to pihali! — Doma vode ni. — Bruck je tudi brez vode. Edini strah in največja skrb je — hrana! Kaj bomo doma jedli? A še v tem oziru sem slišal begunce, ki so se tolažili, da bo najbrže tudi tu kmalu lakota pritisnila — lakota tu, lakota doma! Kaj je bolje? A to je gotovo, da se ravnotako lahko oskrbuje par občin na Goriškem kakor barake na Nižjem Avstrijskem. Tu treba samo, da pridejo ljudje domov, ki bi aprovizacijo vodili, in pa dobre volje pri vladi, oziroma krepke besede. — Prej ko pridemo domov, prej bo urejeno! V okraju Amstetten so begunci dobili od kmetov tudi nekaj živeža, zrnja, krompirja. Za prvo silo bo tudi to! Zato domov! Vsak naj bo pripravljen na trpljenje, žalost, mraz, lakoto, a če želi — morda je tujina zanj še slabše — naj se vrne domov! — Ako hočemo, da bo polje obdelano, vinogradi urejeni, morajo ljudje domov. Škoda misliti, da bodo drugi obdelali. Pa tudi če obdelajo. Kako bo obdelano? Na pol in na čez. Tuj človek ti nikdar ne naredi, kakor sam želiš, zlasti pa če prisiljeno dela in brez plačila! Koliko travnikov je pokvarjenih od trena, posutih s kamenjem! Ti morajo biti očisti, preden začne zeleneti. Trte morajo biti okopane, obrezane že pred marcem. Marca meseca bo treba že sejati in saditi na vrtu. Koliko dela! — Ako pa hočemo dobiti semena v marcu, bi morali že sedaj odmeriti in približno povedati, koliko prostora se bo obsejalo, koliko tega semena, koliko onega bomo rabili. Ako pa to seštejemo šele v marcu, morda bodo pri vladi toliko pridni, da nam semena pošiljajo tam enkrat ob koncu julija — gotovo pa takrat, ko bo že vse prekasno! Zato hitro domov! Za kmečko delo je že vsak otrok dober. Otroci desetih let je že za pol delavca, saj se dobi mnogo lahkega dela. Kamen ti otrok preloži, drva ti nabere, dvorišče ti počisti, hišo pomete itd., nešteto takih del, ki jih otrok naredi, ko odrasli težka dela opravijo; a vse pride prav. Zato tudi otroke domov! Torej vsi domov takoj! In Bog nam daj zdravje in blagoslov! Tedaj bo naša domovina spet krasna, lepa! V petih letih ne bo zemlji več nič poznati, da je tam vršala tako grozna vojska. Vse bo zopet ktilo, cvetelo. Srčno in korajžno na delo, Bog nam trud in delo blagoslovi!

Ajševica, Rožna dolina, Stara gora. Podpisani naznanjam svojim someščanom, da sem si ogledal naš XVIII. mestni okraj, ki izgleda jako žalostno; povečini je vse uničeno. Posebno so trpele ulice Baronišče, Rdeča hiša, Sv. Mark, Leskno, Sterminec pri Bajti, Gaštald pri židovskem pokopališču, Rafut, kjer je sploh vse uničeno, hiše, polja, vinogradi, travniki in gozdovi. Nekateri hiše so kar izginile s površja. V Ajševici bi se dale hiše Gregorčiča, Vouka, Široka in Čibeja za silo popraviti. Zemljišče bi se dalo obdelati. V ulici Mandrija, Staragora, Sneiderja in Paškoni bi se dale hiše Lucije Čej, Ivana Rijavca tudi za silo popraviti. Druge so vse uničene. Polja in vinogradi, ki se tukaj nahajajo, bi se dali večinoma obdelati. Toda treba je delavskih moči. Obrnil sem se osebno do goriškega magistrata in do c. kr. okrajnega glavarstva, da bi nam priskočili na pomoč v tem kritičnem položaju. Obljubili so mi, da bodo napravili sedaj barake in da bodo vse delavske moči, kar jih je še v begunstvu, spravili domov. Otroci in ženske so izključeni. Vsi moški, ki so v begunstvu, naj takoj sporoče svoj natančen naslov goriškemu magistratu, da jim bo priskrbel legitimacije za povratek v domovino. Starejšim možem, ki služijo pri vojakih in ki niso posestniki, se bo preskrbel daljši dopust. Kdor ima vole, konje in krave, naj tudi takoj naznani svoj natančen naslov. Obljubili so mi, da bodo preskrbeli kmetijsko orodje, seme in živila. Kdor si želi natančnejših podatkov, naj se obrne na moj naslov: Komel Valentin, Trebnje, Hrib št. 6, Dolenjsko.

V vojaški bolnici v Gorici umrl je 6. novembra 1917 narednik vojaškega delavskega oddelka Jazbec David, vzoren kmetovalec iz Svetega št. 58 pri Komnu. Zapustil je vdovo z devetimi nedoraslimi otroci. Bolehn je moral v vojske, kjer ga je doletela prezgodnja smrt. Bog tolaži nesrečno družino!

Vsem v prežnanstvu bivajočim vojakom iz Rihenberga želim tem potom po razmerah srečno novo leto ter skorajšnjo vrnitev dop rodni krov s pristrčnim pozdravom Jos. Strancar, župnik v Rihenbergu pri Gorici.

Postrezite! Gospa Marija Hojer-Štakul, Dunaj IX., Stroheckgasse št. 11, poizvedu po gosp. Katarini Percon in njeni hčeri Luizi, ki sta stanovali pred vojno z Italijo v Gorici, ulica Formica št. 3. Nadalje išče tudi družino Štakul iz Gorice, Staragora št. 68. Poizvedbe naj se blagovoli poslati na zgoraj navedeni naslov.

Iščejo se: Anton Martelanc, Džbanov, Vysoki Myto, Češko, išče svojega očeta Antona Martelanc iz Gorice. — Alojzij Pavšič, I. R. 97, T. J. K., Feldpost 638, išče svojo ženo Francisko z družino iz Anihovega št. 49. — Ignacij Harej, Muljava št. 4, p. Krka, Dolenjsko, išče Amalijo in Rudolfa Sinigoj. — Anton Prinčič, Schw. F. A. Reg. 22, Batt. 2, Feldpost 386.

Ana Likar, Otlica p. Ajdovščina išče svojo sestro Jožefo Stepančič, roj. na Otlici, poročena k Martinščem pri Renčah. Kdor bi kaj vedel o njej, naj blagovoli sporočiti na zgoraj omenjeni naslov.

Narodno gospodarstvo.

Avstro-ogrsko parobrodstvo. Cela avstro-ogrška trgovska mornarica ima v parnikih 900.000 bruto ton, od katerih odpade na avstrijsko stran 650.000, na ogrsko in hrvatsko pa okoli 250.000 bruto ton. Skupno število parnikov znaša 464, od katerih odpade na avstrijsko 332, na ogrsko-hrvatsko polovico pa 132 ladji. Glavnejša avstrijska parobrodna društva so: a) prekomorska plovba: Avstrijski Lloyd 61 parnikov z 235.000 bruto tonami; Austro-Amerikana (Cosulich) 31 parnikov s 140 tisoč bruto tonami; D. Tripković 17 parnikov s 63.000 tonami; Jerolimich 10 parnikov s 40.000 bruto tonami; Navigazione Libera v Trstu 9 parnikov s 30.090 bruto tonami; G. Račić 10 parnikov s 40.000 bruto tonami; Eredi M. Premuda 4 parnike s 13.000 tonami; G. L. Premuda 3 parnike s 11.000 bruto tonami; S. Kosović 4 parnike s 15.000 bruto tonami; Lussino 5 parnikov z 20.000 bruto tonami; Oceania 6 parnikov z 20.000 bruto tonami; dubrovniški društvi »Naprijed« in »Unione« 10 parnikov s 40.000 bruto tonami; M. Martinolić 7 parnikov z 29.000 bruto tonami; razni posamezniki 9 parnikov z 29.000 bruto tonami. — b) obrežna plovba: Dalmatia 35 parnikov z 10 tisoč bruto tonami; Istria-Trieste 11 parnikov s 3100 bruto tonami; Dubrovačka plovdba 5 parnikov s 3100 bruto tonami; D. Tripković 8 parnikov s 5100 bruto tonami; C. Martinolić 6 parnikov s 3500 bruto tonami; Austro-Croata 3 parnike s 1150 bruto tonami; razna majhna obalna društva in posamezniki okoli 70 parnikov z 9 tisoč bruto tonami. — Glavnejša ogrska in hrvatska parobrodna društva: a) prekomorska plovba: Adria 31 parnikov s 70 tisoč bruto tonami; Ugarsko-hrvatska slobodna plovitba 6 parnikov z 22.000 bruto tonami; Orient 6 parnikov z 22.000 bruto tonami; Atlantica 10 parnikov s 40.000 bruto tonami; Levante 12 parnikov z 42 tisoč bruto tonami; različni 3 parnike s 5000 bruto tonami. — b) obrežna plovba: Ungaro-Croata 45 parnikov z 10.000 bruto tonami; Hrvatsko parobrodno društvo 4 parnike s 600 bruto tonami; Danubius 2 parnika z 900 bruto tonami; razni 11 parnikov z 800 bruto tonami.

Tovarno čevljev ustanovi v Karlovcu Goričan g. Jakl in je že naročil vse potrebne stroje iz Nemčije. Tovarna bo izdelala dnevno 500 do 600 parov čevljev.

Sladkor za čevlje. »Hrvatska Država« piše: Ogrska dobi iz Švice z dovoljenjem ententnega sveta od zaprosenih 100.000 parov čevljev 44.000 parov in sicer samo za otroke do osmega leta. Ogrska bo plačala čevlje — s sladkorjem. Po kvoti bi moralo odpasti od teh čevljev na Hrvatsko 3320 parov, toda po stari navadi ne bodo dobili Hrvati ničesar.

Izraba vodne sile v Dalmaciji. Iz Sinja v Dalmaciji poročajo, da se je tamkaj ustanovilo delniško društvo z delniško glavnico 700.000 K, da izrabijo vodno silo vodopada »Ruda«, ki je oddaljen 15 km od Sinja. To vodno silo uporabijo za proizvodnjo električne sile.

Gbčine, izjavljajte se za jugoslovansko deklaracijo!

Lloyd George o vojnih smolih Anglije.

London, 5. (K. u. Reuter.) Angleški ministrski predsednik Lloyd George je izjavil včeraj o vojnih smolih: Anglija se nahaja sedaj v najkritičnejšem trenutku vojske. Predno se more kaka vlada odločiti, ali naj se nadaljuje boj ali konča, se mora prepričati, če vest njenih narodov pritrjuje pogojem. O vojnih smolih se je posvetoval z delavsko stranko, z Asquithom in z Greyem. Kar izjavlja, ne obsega samo nazore vlade, marveč prebivalstva cele države. Predno moremo misliti na pogajanja, morajo osrednje velesile umevati bistvena dejstva položaja. Bodočnost evropske civilizacije ne more več zavisteti od sklepa nekaterih poverjenikov. Vse teritorialne pogodbe se morajo skleniti v soglasju z vladami. Angleška vlada s svojimi zavezniki zahteva v prvi vrsti, da se popolnoma ponovi Belgija, da se odškoduje in da se pripozna medna-

rodno pravo. Obnoviti se morajo dalje Srbija, Crnagora, zasedena ozemlja Francije, Italije in Rumunije, popolnoma se morajo tuje armade umakniti. Temeljni pogoj trajnega miru je, da se popravi vitalna krivica. Anglija namerava zahtevati francoske demokracije o popravu krivice leta 1871. do skrajnosti podpirati. Anglija je ponosna, ker podpira s pomočjo Amerike, Francije in Italije rusko demokracijo do konca. Če pa sedanji vladarji Rusije nastopajo ne glede na zaveznike, ne morejo zabraniti katastrofe, ki Rusijo gotovo zadene. Zavezniki sodijo, da je za stalnost zahodne Evrope nujno potrebna neodvisna Poljska, ki obsega res vsa poljska ozemlja. Razkosavanje Avstrije ne spada k angleškim vojnim smotom, a avstrijske narodnosti morajo dobiti resnično samoupravo. Izpolniti se morajo tudi logične zahteve Italijanov, da se združijo s svojimi rojaki. Ravno to velja za Rumunijo. Kadar se te zahteve izpolnijo, postane Avstrija velesila, ki bo v Evropi pospeševala mir in svobodo, zdaj pa tvori le orodje zavrgljive pruske vojaške avtokracije. Anglija ne nasprotuje obstoju turške države s Carigradom kot glavnim mestom z nevtraliziranim prevozom iz Crnega morja v Sredozemsko morje, toda Arabiji, Armeniji, Mezopotamiji, Siriji in Palestini gre pravica, da se pripoznajo njih posebne narodne razmere. O nemških kolonijah bi moral razsoditi posvet, ki bi se moral ozirati na želje in koristi domačinov. Končno se mora popraviti krivica, ker se je kršilo mednarodno pravo; na mirovnem posvetu ne smejo angleških mornarjev pozabiti. Jasno je, da bodo dežele, ki razpolagajo s surovinami, pri razdelbi v prvi vrsti upoštevale svoje prijatelje. Energično se mora delati na to, da se dobi sredstvo za odpravo vojske. Anglija se vojskuje za trajen mir, zato se morajo izpolniti sledeči pogoji: 1. Pogodbe se ne smejo kršiti; 2. teritorialni dogovori se morajo utemeljiti po samoodločbi narodov ali s pritrdilom vlad; 3. ustanovi naj se mednarodna organizacija, ki naj omeji bremena oborožbe in zniža možnost vojske.

Henderson o govoru Lloyda Georgeja.

London, 5. (K. u.) Reuter: Henderson je izjavil glede na govor Lloyda Georgeja: Delavstvo v toliko pozdravlja govor, ker je jasno označil vojne smotre. Delavstvo prejšnjega zahteva popolno svobodo in nedotakljivost Belgije, Srbije, Rumunije in Crne Gore; ustanovi naj se trden temelj zveze narodov z namenom razorožbe in preprečenja bodočih vojsk. To so naše najmanjše zahteve. Angleško delavstvo pozdravlja šest temeljnih načel ruske vlade, a obsoja z boljševiki vsako misel o koristih imperializma vsled vojske. Splošno se strinjamo z boljševiki, kakor se strinja tudi Wilson. Nujno in odločno pozivam ruske tovariše: Če dosežejo temelj sporazumu z osrednjimi velesilami za splošen mir, naj zahtevajo, da te temelje predložijo vsem vladam in narodom, ki so prizadeti. Angleški delavci bodo vse storili, da dobe jasen, pošten in utemeljen odgovor.

Najnovejša poročila.

Engelbert Pernerstorfer umrl.

Dunaj, 6. (K. u.) Umrl je socialno demokratski poslanec, podpredsednik avstrijske poslanske zbornice Engelbert Pernerstorfer v starosti 68 let.

Berlinski predlog glede na pripetljaj v Brestu Litovskem.

Berlin, 5. januarja. Parlamentarci so svetovali, naj predlagajo Rusom, naj se pogajajo tako, da bodo zborovali enkrat v Brestu Litovskem in drugič v Minsku, ki leži za rusko bojno črto.

Pred važnimi dogodki na zahodni fronti.

Bern, 5. Bund: Angleži in Francozi ojačujejo obrambo na zahodni bojni črti; na nemški fronti se opažajo priprave na ofenzivo. »Basler Nationalzeitung«: Ker v Nemčiji nastop Amerike ne podcenjujejo, namerava Hindenburg Ameriko prehiteti. Januarja se že pričakujejo najstrašnejši boji. Če se mu načrt posreči, se bodo morali sedanji voditelji sporazuma umakniti drugim.

Zračni boji na italijanskem bojišču.

Dunaj, 6. januarja. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Naši letalci so se zapletli kljub slabemu vremenu v zračne boje. V teh bojih je priboril častniški namestnik Arrigler 22. in častniški namestnik Kis 17. zračno zmago.

Dunaj, 6. januarja. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Bombne skupine naših zaveznikov so zadnje čase uspešno metale bombe na več bivališč italijanskih višjih poveljstev, objektov in naprav, na letališča in na sovrážne kolodvore, kjer so se nahajale sovrážne čete.

Wilson zarubil ameriške železnice.

Washington, 4. januarja. (K. u.) Reuter: Wilson je predlagal kongresu, naj se zarubijo železnice.

Nemčija pripoznala neodvisno Finsko.

Berlin, 7. januarja. (K. u.) Wolff je poročal: Ker je ruska vlada pripoznala neodvisnost Finske, je naročil nemški cesar kancelerju, naj naznani pooblaščenec Finske v Berlinu, da Nemčija pripozna neodvisnost Finske.

Slab gospodarski položaj v Italiji.

Angleški list »New Europe« je opozarjal na slab gospodarski položaj v Italiji, kjer strašno primanjkuje premoga, vsled česar trpi železnica in industrija. Stanje živine se je grozno znižalo. »Times« so poročale, da je položaj v Italiji trajno neugoden. Vedno bolj želi narod miru. Živil vedno bolj primanjkuje. Dva izhoda sta mogoča. Ustanovi naj se vlada, v kateri bo tudi opozicija zastopana, čemur nasprotuje Sonnino, ali pa se bo morala vlada voliti ljudstva ukloniti in skleniti mir, kar pa tudi ni verjetno, ker je Sonnino izjavil angleškemu in francoskemu veleposlaniku, da Italija zvez z zavezniki ne prelomi.

Listnica uredništva.

V. K. v K. Omenjenega rokopisa Vam ne moremo vrniti. Pozdrav. — **A. L. Blagovolite** nam poslati prepis dotičnega nekrologa. — **Vsem dopisnikom.** Prosimo, da ne zahtevate rokopisov nazaj, če slučajno niso bili natisnjeni. Pri tolikem uredniškem delu je nemogoče, ustrezati takim željam.

Vojaški pozdravi.

Iskrene pozdrave pošiljajo domačim, prijateljem in znancem ter vsem Slovincem in Slovenkam: Andrej Marinkšek, Jožef Mohar, Tone Leben, Franjo Murn, Jernej Gregorka, Ivan Šerjak. — Zorko Gomizelj iz Dutovelj; Josip Polenžir iz Brd in vsi tovariši topničarji. — Četovodja Medvešek Peter iz Kanala, desnetnik Ludovik Forčič iz Komna; poddesetnik Gomišek Gabrijel iz Solkana; pešci Colja Avgust iz Skrbine; Vončina Ivan iz Lokovca; Skolec Peter iz Kobarida. — Četovodja Koželj Ivan, inf. Višner Karl, Jesenice, Bizjak Alojz, Pavšek Ivan, Zupančič, Prešern, Legat, Avbelj, Snoj. — Četovodja Barle Gvido iz Pole; desnetnik Udir Alojz; pešci: Grdina Jakob, Buzet, Iskra, Sila Andrej, Vremšič Britof; Ribarič Rudolf, Kasteinovo; Pribetič Jožef, Poreč; Narišič Anton, Buzet, Perhanc Franc Tamlje pri Devači; C. Mohorič, Martin Vrh pri Selcih, Špenko Ivan, Bukovica, Kuralt Andrej, Primskovo, Ludovik Lovrič, Dekani; Depikolozvane Franc, otok Krk; Derpic Jožef, otok Krk; Proček Anton, Vipava. — Desnetnik Grad Jakob iz Marije Device v Polju; desnetnik Petkovšek Josip iz Zaplane; poddesetnik Lovšin Josip iz Sušja; poddesetnik Smrekar Franc iz Zatične; Horvat Viktor iz Ljubljane; Porovne Ivan iz Šmarce; Vovk Anton iz Grahovega brda; Martinšek Josip iz Vrhove; Tonkli Anton iz Besnice; Beck Vilko iz Ljubljane; Pečnik Viktor iz Mengša; Potočar Franc iz Starevasi; Jugovic Franc iz Suhe; Ferešin Josip iz Gorice. — Četovodja Jutman Ivan; četovodja Kumar Leopold; desnetniki Bokan Anton, Hribar Ivan, Weis Ivan, Skriba Valentin, Mikelj Franc, Brezovar Viljem; poddesetnik Vogelnik Mihael, Bizjak Jožef. — Anton Germ, Zagorica; Juhart Rudolf, Trebnje; Ivan Ušenič, Turjak; Janežič Ludovik, Lož; Silc Jakob, Lož. — Sterle Iv., Osrednek; Fatur Andrej, Drskovčec; Pleško Gašper, Dobrova. — Desetniki: Pervanja Anton, Miles Matija, Žepič Ignac, poddesetnik Mulej Anton; strelci: Ančnik Franc, Debevec Ivan, Trebar Anton, Malk Anton, Mali Fr., Mohor Anton, Klinger Franc, Blatnik Teodor, Vrhovec Franc, Oleksin Jakob, Tebečar Matija, Cerar Martin, Popek Rudolf, Golup Ivan, Beltram Albert. — Ivan Kapelj iz Nove Sušice; Valentin Rupnik z Logaških Zibers; Al. Strancar iz Planine; Uršič Franc, Tomaž Zelko iz Nerma; Fran Jordan, Jožef Kavšek, Ivan Resnik, Alojz Gorenc, Dolenjci. — Desetnik I. Melanšek, Zupančič Josip, Ivan Robek, Janek Stuhček, Vervega Leopold, Kranjc Rudolf, Šlibar Avgust, Krejačič Franc. — Desetnik Primožič Anton, Skofja Loka; Sever Joško, enol. prost. des., Skofja Loka; Tonejc Rudolf, Otok pri Mošnjah; Jekovec Alojzij, Ziganja vas pri Trzinu; Bobnar Aleš, Voglje pri Kranju; Žager Valentin, Topolišče pri Šoštanju; Marzidovšek Ivan, Tolsti Vrh; Gregorka Franc, Logatec; Triplat Ivan, Lesce; Koselj Leopold, Zirovnica, Ziholž Matevž, Skofja Loka. — Četovodja Skočir Franc, Vrsno; Cimermar Blaž, Cedula; desnetnik Petelin Ivan, Gorjansko; Kašca Jožef, Soča; poddesetnik Paulin Ignac, Trnovo; Kenda Andrej, Sv. Lucija; Svetonja Rudolf, Radgona; Borštnik Ivan, Deskle; Gabersček Anton, Tolmin; Mrkuža Franc, Berje; Praček Aleks, Budanje. — Rafael Maras, St. Ferjan; Filip Ferletič, Miren; Valentin Leban, Tolmin; Andrej Wolf, Podbrdo; A. Pahor, Vojsčica; Ant. PaPvlin, Sv. Gora; Ant. Rijavec, Šempas. — Miha Šusteršič, Ljubljana; Josip Judež, Krško; Maks Kotnik, Ljubljana; Anton Poje, Novi Kot; Alojz Škoda, Krško; Ivan Smuk, narednik, Vič; Slapšek Anton, Krško; Anton Gaber, Skofja Loka; Anton Mihelič, Novi Kot. — Brezavšek Ivan, Kal pri Kanalu; Ravbar Ciril, Celje; Lavrenčič Miha, Reka; Zgonc Bruno, Sv. Vid; Znidarski Matija, Sv. Vid; Jakobič Ivan, Beljak; Svetina Matevž; Krajač Ivan, Lupoglav; Bandl Franc, Dornberg. — Anton Zupanc, desnetnik; Matevž Zorko, desnetnik; Štefan Šumič, četovodja; Viljem Ambrožič, des.; Ivan Gaber, Ivan Platnar, Jurij Potočnik, Ivan Strah, Fr. Konjar. — Enoletni prostov. Bratuž; desnetnik Jerkič; Erman, Eržen, Zalelet, Kocbek, Pavlič, Filipič in Radojkovič. — Franc Kavčič, Dornberg; Stikler Herman, Trebče; Mrvar Feliks, Cvilbelj; Potočar Matevž, Gradenc; Turk Franc, Velike Brsnice; Bauman Ferdinand, Marija Snežna; Maček Josip, Poljane; Božič Matija, Strahomer; Hojan Franc, Vrhnika, Kozjek Ivan, Pblhov Gradec; Vrh Fr., Merečje; Lazar Anton, Gora pri Idriji. — Četovodja Janko Sluga z Viča; desnetnik Valentin Rant z Jesenic; Josko Primec, poddesetnik, iz Ljubljane; Janko Dolinar, poddesetnik, iz Most; Janez Gostinčar, Vinje; Karl Mažister, St. Vid; Jožef Lozei, desnetnik, iz

Ipave; J. Gariel iz Trebnjega; Jožet Kerpan iz Renč; F. Poznajček, Zidan most. — Praporščak Jelenc Franc, Vel. Lašče; narednik Wernig Joško, Ljubljana; narednik Peterka Ignac, Zagorje ob Savi; četovodja Jaklič Al., Cerklje pri Krškem; enol. prost. četovodja Lašič Zvonko, Gorica; četovodje: Boškovič Joško, Leskovec; Pavlin Jožef, Mirna; Brodnik Franc, št. Vid nad Ljubljano; desetniki: Čepelnik Franc, Iška vas; Campelj Franc, Rudolfovo; Iskra Stefan, Lisac, Istra; Luksetič Andrej, Opatija; poddesetniki: Klun Franc, Ribnica; Starc Martin, Metlika; Zagar Mihael, Vinjice; strelci: Križanec Alojz, Istra; Dejak Anton, Ribnica; Jug Blaž, Prihova, Stajersko; Henigman Janez, Rakitnica; Otrepec Rok, Šmarje pri Jelsah; Krapež Ignac, Novo mesto; Florjancič Franc, Trebelno; Červan Gregor, Bela Cerkev; Ovniček Franc, Brusnice; Saje Anton, Mirna peč; Mrak Herman, Bistrica; Velepčič Anton, Kamnik; Kreger Fr., št. Vid pri Ljubljani; šavle Valentin, Čepovan; Velec Josip, Dobrova; Anžlahar Franc, Ravne-Ribnica. — Predmojster Fortunat Globočin, Tržič; Anton Centa, Alojz Ivanc, Velelike Lašče; Kaiser Jernej, Sv. Lovrenc; Perne Henrik, Radomlje; Ivan Potokar, Višnja gora; Franc Prepeluh, Ljubljana; Ivan Planinc iz Zagreba; Ivan Dolinar, Podgora; Anton Knaus, Franc Mohar, Loški potok; Jože Zupančič, Franc Anžlovar, Zagorica; Jože Janežič, Vinko Možina, Spodnje Lahnice; Janko Zaveršan, Polhov Gradec; Fran Kresc, Trebelno; Ivan Snoj, Veliki Ločnik; Alojz Simončič, Sv. Benedikt, Stajersko. — Anton Hren iz Kompolj; Ivan Debeljak iz Loškega potoka; Alojz Bric iz Kobarida in Franc Bersa iz Gorice. — Pahor Alojz, Silič Karel iz Mirna; Petelin Alojz, Gerbec Franc iz Gabrovice; Ličen Franc, Furlan Josip, Rihenberg; Zaler Jakob, Perdih Jožef, Zalašček Jožef, Tolmin, Ruter Josip, Zader; Kenda Mihael, Volče; Komel Avgust, četovodja, iz Bilj; Tušar Jakob, Zebrelje, Grmek Ivan, Sluban Benedikt, Stejak. — F. Vide, št. Jernej; Alojz Traberšinger, Vabna vas; I. Rožič iz Vogrč; F. Krajnc iz Brd pri Slovenjem gradcu; F. Rožnik, Dobrunje; F. Jenko, Trboje; Jožef Turnšek, Franjo Počdbevšek. — Andrej Tavčar, Dutovlje; Karl Znidaršič, Bloška polica; Tomaž Kotnik, Kamnik; Ivan Zaleteš, Skofja Loka; Josip Trobec, Veliki Dol; Ivan Špačal, Kostanjevica in Stefan Osmec, Salovce. — Jožef Lipničar iz Kala; Andrej Hojkar iz Črnege vrha; Peter Šiligoj; podd. Vuzem Ivan. — Korporal Ivan Lampe iz Zadloga; Jakob Pivč iz Ajdovšine; Perič Jožef iz Dobrodoja; Kochan Just, Sv. Križ pri Trstu. — Paulin Ivan iz Banjeloke; Martin Jesih iz Bernebič, Gustančič Ivan, Statre, Istra; Matevž Mlakar pri Ložu. — Nadlovac Ivan Iskra, Lipa; patr. vodja Josip Dodič, Račice; strelci: Josip Bonolič, Jelenčič Franc, Alojz Stanič, Anton Gombač, Josip Jagodnik, Josip Segulin, Josip Bulivar, vsi iz Podgrada; podlovac Jernej Benčič, strelci: Anton Skrimina, Alojz Ukočič, Anton Bau, Anton Bubnič, Anton Šuber, Lovrenc Medved, Franc Godina, Martin Pire, vsi iz Materije, Istra; patr. vodja Josip Siard, strelci: Albin Babnik, Ladko Hvale, Ivan Valentin, vsi iz Ljubljane; Ignac Gorišek, Vinko Škoflavci, Josip Hohevoč, vsi iz Mokronoga; Otmar Srebotnjak, Martin Brodarič, Leopold Trček, Anaon Ševnik, vsi iz Metlike; Niko Kozau, Pribince; Ivan Cvetkovič, Tribuč; Vinko Skok, Loka pri Mengšu; Maleš Andrej, Kamnik; Ferd. Ježek, Kamnik. — Četov. Jožef Basin, Trst; pešci: Franc Rus, Grosuplje; Fran Pajdaš iz Brežic; Cepak Karl, Rižana; Stjepančič Ivan, Oreh, Istra; dragonec Jožef Kadunc iz Ljubljane. — Četov. Alojz Berlic, četov. Karl Petič, des. Alojz Poglič. — Četovodja Zalec Ivan, Černomelj; podlovci: Sever Ivan, Velika Nedelja; Grum Anton, Posavje; Tirkich Anton, Litijska; Sral Alojz, št. Jernej; traževodji: Hudobilnik Peter, Zadvarje in Zakotnik Franc, Ljubljana; lovci: Štefanič Iv., Suhor; Ban Milan, Šalek pri Velenju; Sokol Domenik, Split; Briški Anton, Vas pri Brodu, Sodec Ivan, Lokvica; Kralj Janez, Metlika; straževodja Učar Ivan, Bled; lovci: Krušič Ivan, D. M. y Polju; Leskovar Ivan, Celje; Križaj Ivan, Ljubljana; Frankovič Fran, Krško; Stanič Fran, Krško; Baudaš Andrej, Avče, Čezar Anton, Gorica pri Radovljici. — Testen Stefan, Simon Dobrovč, Podlovac A. Lekšan, Franc Kukovica, desetnik. — Jernej Škrabec iz Blok. — Dermitt Ivan, Lukežič Jožef, Cijan Jožef, Batisti Ivan, Gorjanc Franc in Anton, Frančiškij Franc, vsi iz Bilj. — Des. Forčić Angelj.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani nanašnja svojim odjemalcem, da zapira do preklica trgovino ob 3. uri popoldne.

Vsled preoblih notranjih poslov se po tej uri občinstvu ne more pod nobenim pogojem postrežati.

Išče se
kuharica
za župnišče v Istri. Službo ima nastopiti takoj. Naslov pove uprava lista pod števil. 50.

Odda se takoj
prazna soba
Naslov pove uprava lista pod števil. 54.

Vojaški koledar za 1918

z imenom
Slovenski vojak

je ravnokar izšel in se dobiva vezan in krasno s slikami opremljen v vseh knjigotrdnicah v Ljubljani in v raznih trgovinah na deželi

po 1 krono 50 vinarjev.

Razpoložljiva ga pa tudi založnik Janko Nep. J. glilič, šolski voditelj v Ljubljani, ki daje običajen trgovski popust vsem, ki naroče večjo množino izvodov. P. n. gg. trgovci, učitelji in sploh prijatelji ljudstva, naročite vojakom in drugim to potrebno knjižico — najboljšo po poštni nakaznici, ker je povzete za 50 vinarjev dražje.

Na vojno pošto se povzete ne more pošiljati.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Zatekel se je majhen, svitlorumen psiček. Najditelj naj ga odda proti nagradi v hiši na Bregu 10, II. nadstr.

U 212/1

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Logatcu je razpravljalo danes v navzočnosti državnega pravdnika upravitelja Josipa Urbasa, obtoženca Franceta Logar o obtožbi, katero je dvignil javni obtožitelj zoper Franceta Logar zaradi prestopka po § 20. ces. ukaza z dne 24. III. 1917 št. 131 d. z. in je po predlogu obtožitelja, naj se kaznuje, razsodilo tako: Franc Logar, rojen 24. marca 1859. l. v Planini, pristojen v Cirknici, kat., oženjen, mesar v Cirknici, že kaznovan, je kriv prestopka navijanja cen po § 20. ces. ukaza z dne 24. marca 1917 št. 131 d. z. učinitenega s tem, da je prve dni meseca novembra 1917 v Cirknici izrabljaje izredne razmere povzročene z vojnim stanjem kilogram špeha prodajal po 15 kron in tako zahteval za potrebno reč očitno čezmerno ceno in se obsodi po § 20. cit. ukaza z uporabo § 261 kaz. zak. na 400 kron denarne kazni ali v slučaju neizterljivosti na 14 dni zaporu in po § 389 k. p. r. v povrnitev stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni. Obenem se v smislu § 45 št. 2 cit. ukaza izreče, da se sodba objavi v dnevnikih »Slovenski Narod« in »Slovenec« ter v občinah Cirknica in Dol. Logatec.

C. kr. okrajno sodišče v Logatcu
oddelek II., dne 29. decembra 1917.

Antloga I. r.

Sprejemem zdravo in krepko

učenko

poštenih starišev, ki je z dobrim uspehom dovršila ljudsko šolo, in trgovino z mešanim blagom in tobakno zalogo. Želi se nekoliko znanja nemščine ter da bi v prostem času pomagala tudi pri gospodinjstvu.

Ponudbe pod »Vestna števil. 45« na upravo »Slovenca«.

Organist

(ali obenem tudi cerkvenik) želi mesta. Cenjene ponudbe pod »Vesten št. 44« na upravo »Slovenca«.

Inteligentno, 25 letno

dekle

trgovsko naobrazeno, išče službe od 4. ure popoldne do 8. ure zvečer.

Prijazne ponudbe pod »Dekle števil. 46« na upravnštvo »Slovenca«.

Izvežbana prodajalka

se išče za neko glavno zalogo tobaka na Spod. Stajerskem. Kavecija potrebna. Nastop takoj. Ponudbe, pisane v obeh jezikih, naj se pošljejo upravi tega lista do 10. januarja 1918 pod št. 37.

Trgovski sotrudnik

išče službe v trgovini, najraje na deželi. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Trgovski sotrudnik«. 26

Kdor namerava **prodati še kaj**

kostanjevega lesa

3263 naj ga takoj ponudi tvrdki

J. POGAČNIK
LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 13.

Svarilo.

Podpisana svarim vsakogar, da nisem plačnica za dolgove, katere dela moja najmlajša hči Mici Okorn. Ona ni upravičena sklepati kupčije na moje ime in brez denarja. Tudi nisem odgovorna za njeno nespodobno vedenje!

MARIJA OKORN,
branjevka

Ljubljana, Strossmayerjeva ulica.

+

Tužnim srcem javljam sorodnikom in vsem prijateljem žalostno vest, da je dne 4. t. m. ob pol 12. uri ponoči naša iskreno ljubljena mami

Genovefa Hartmann

v 62. letu starosti, previdena s presv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb blage ranjke je bil v nedeljo. Vsem ki ste blago ranjko mamo spremljali na zadnji poti, plačaj tisočero dobrotljivi Bog.

V Ljubljani, dne 5. januarja 1918.

Zalujoči ostali.

R. I. P. E. L. P. L. E.

Iščem malo
mesečno sobo

Morem semtertja tudi prispevati v živilih. Naslovi naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod št. 23.

Kontoristinja

s prakso, urna stenografinja in strojepiska želi premeniti mesto. Najraje v tovarno ali uradniško pisarno. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod števil. 49.

Štefan Klaus

c. in kr. poročnik u rez. pp. št. 27.

Marija Flander

učiteljica

poročena.

Ljubljana, 4. januarja 1918.

+

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš prisrčno ljubljani, nepozabni soprog, predobri oče, gospod

Ivan Bukovec

posestnik na Mrzli luži

dne 5. t. m. po kratki, mučni bolezni v 71. letu starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče umrl.

Pogreb nepozabnega ranjkega bo dne 7. t. m. ob 10. uri zjutraj na pokopališču v Trebnjem.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi v Trebnjem.

Priporočamo ga vsem prijateljem in znancem v blag spomin in molitev.

Mrzla luža, dne 5. januarja 1918.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega srčno ljubljenega, dobrega sina, brata in nečaka, častitega gospoda

Julija Rutar

bivšega kaplana pri Sv. Jakobu v Trstu

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, častitim očetom frančiškanom, gospodom bogoslovcem za ganljive žalostinke in vsem, ki so prebлага rajnika spremili v večnem počitku.

Bog plačaj!

Ljubljana, 7. januarja 1918.

ZALUJOČI OSTALI.

K 12. Iran po povzetju JAN GROSLICH drožerija pri angelu, BRNO 643 Morava.

500 kron v zlatu
če ne odstrani krema Groslach z zravn. spajalnim pralnim praškom vse solinčne pege, maroge, solinčne opekline, ogre, obrazno rdečico itd. in ne ohrani kože mladostne sveže in nežne. Cena K 6-65 s poštno vred. 3 porcije stanejo K 17-,- 6 porcij K 32-50. Vse brez kakih koli dodatnih stroškov. Naslov za naročila JAN GROSLICH, drožerija pri angelu, Brno 643, Morava.

Naslov za naročila: JAN GROSLICH, drožerija pri angelu, Brno 643, Morava.

Dijamanti za rezanje stekla za steklarje in domačo rabo.

Dijamante za steklarje morem dobaviti sedaj le št. 4 po K 11-70. in št. 5 po K 16-,-, kar je dovoz prekinjen in se more surovo blago dobiti le težko in po visokih cenah. Povzete 85 vinar. več. Za resno in solidno blago imei JAN GROSLICH, drožerija pri angelu, BRNO 643 Morava.

Framydol je sredstvo za pomlajenje sive lase in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštno vred K 2-70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštno vred K 2-45. Povzete 85 vinar. več. Naslov za naročila: JAN GROSLICH, drožerija pri angelu, Brno 643, Morava.

Vse vojaške predmete!

Za preprodajalce

priporočam po znano nizkih cenah svojo zalogo

zvezd vseh vrst
port
portepesje
med. obvez
redov
sabelj
bajonetov
mecev
kupel
pasov
čepce

rokavice
ovojnja gamaš
usnjenih gamaš
vojaškega sukna
egal. sukna
gumovov vseh vrst
in pritlikin
izgotovlj. uniform
kozuhastih vreč
kozuhov vseh vrst

čepice
znakov
rož za čepce
ovratnikov
vseh toaletnih in
galan. erijskih
predmetov
glavnih
krtač
mila
zobne paste

brillantine
pudra
instrumentov za
nohe
parfumov
ogledal
br. vskih aparatov
potnih
necessairejev
ročnih kovčkov
velikih in malih

Splošni zavod za uniformiranje

RUDOLF BODENMULLER
Ljubljana, Stari trg 8.

3133